УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2007
лютий

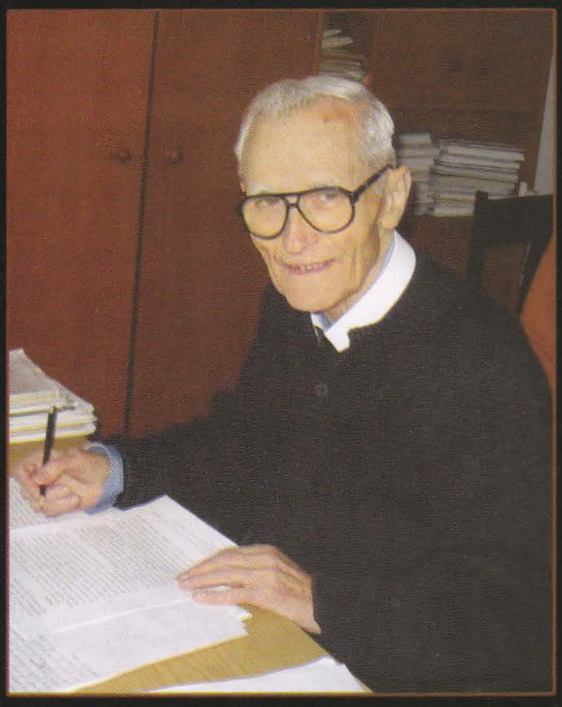

о. Йосафат Романик, ЧСВВ
(1919-2007)

14 січня 2007 р. Господь покликав свого вірного слугу по вічну нагороду. Нехай пам'ять про нього завжди надихає василіян наслідувати о. Йосафата у праці і служінні, а Всемилостивий Бог прийме його до Свого вічного Царства.

Вічна йому пам'ять!

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА....3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ....5

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ....7

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЄВАНГЕЛІЯ....8

РОЗПОВІДЬ ОДНІЄЇ СВІЧКИ....12

Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
НАШЕ ПОКЛИКАННЯ....13

о. Онуфрій ШВИГОР
У СВЯТОМУ ВЕЛИКОМУ ПОСТІ СПІВЧУВАЄМО У ТЕРПІННЯХ НАШОМУ СПАСИТЕЛЕВІ....16

Володимир ГІЩИНСЬКИЙ
ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ ВАСИЛІЯНСЬКОГО ЧИНУ....17

Володимир АНДРУШКО, Олег ОГІРКО
СВЯЩЕНИК - ПЕДАГОГ - НАУКОВЕЦЬ....28

НОВИНИ....31

Оля КУДИК, Надя МИРКА
ПРОЩА ТЕЗЕ В ЗАГРЕБ....32

Степан БОРУЦЬКИЙ
ВІДТВОРЕНИЙ В ПРОЕКТІ ХРАМ СВЯТОГО ДУХА ЧЕКАЄ БУДІВНИЧОГО ЧЕТВЕРТИЙ РІК....34

Новини
РЕКОЛЕКЦІЇ ДЛЯ НАРОДУ....35

Ярослав СТЕХ
ЖИТТЯ, ПОДАРОВАНЕ БОГОВІ....36

Уляна ТИМЧУК
«БЛАГОСЛОВЕННИЙ ЦВІТ» СВЯТОСТІ....38

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ....39

о. Григорій ПОВОРОЗНИК
ВЕЛИКИЙ ПІСТ....41

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
ГОСПОДНІЙ ПОКЛИК....42

Переклад з польської Соломії КОРНИЧ
МОЛИТИСЯ, ЩОБ БУТИ ТАКИМ, ЯК ХРИСТОС....45

Олександра ГУРГУЛА-ЩУРАТ
КАПЕЛЮХ З МАКАМИ....46

Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
ДЗЕРКАЛЬЦЯ ДУШІ....48

Олесь СТЕПАНЕНКО
ПОЕЗІЯ. ДІАЛОГ З ВІТЧИЗНОЮ....49

А. Ф. ПАНІВ
ПОЕЗІЯ. ЩО СНИТЬСЯ ДИТИНІ....49

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД. «ТІЛЬКИ ЧОТИРИ ЛІТЕРИ»....50

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Христос рождається! — Славімо Його!

■ *о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ*

На початку Великого посту в 2007 році, який розпочинається 19 лютого, кожному з нас варто призадуматися над смислом того, що ми переживаємо і на що щоденно звертаємо увагу. Новий рік українське суспільство розпочало новим витком політичного протистояння між різними політичними силами, передовсім між Президентом та головою уряду, а також гучним вбивством відомого політика Євгена Кушнарьова, про яке хоча й кажуть, що сталося випадково, але багато хто вважає, що з людьми такого статусу подібні випадки не трапляються. З іншого боку, попри всі запевнення політиків, на початку нового року українські громадяни стали жити бідніше з огляду на великий зріст цін на різні товари і послуги. Чи може християнин в таких обставинах мовчати? Святе Євангеліє нас навчає, що «коли брат твій завинить проти тебе, піди і докори йому віч-на-віч. Коли послухає тебе, ти придбав брата свого. Коли ж він не послухає тебе, візьми із собою ще одного або двох, щоб усяка справа вирішувалась на слово двох або трьох свідків. І коли він не схоче слухати їх, скажи Церкві...» (Мт 18,15-17). Таким чином, мусимо стверднти, що християни — не

ті, хто мовчазно сприймає будь-яку несправедливість чи кривду. Навпаки, своєю наполегливістю і терпеливістю вони покликані утверджувати у світі справедливість і почуття Божої присутності та Його святої волі. Кожний християнин повинен бути в дусі схильний відстояти справедливість навіть ціною терпіння, подібно, як це було зроблено в листопаді-грудні 2004 р.

Згадуючи події дворічної давності, багато людей висловлює своє розчарування: мовляв, політики нас зраджують. Людям властиво зраджувати, згадаймо хоча б Юду, який був учнем Христа, але зрадив Його, піддавшись на намову диявола, як це нам оповідає святе Євангеліє. Але християни мають бути свідомими того, що утвердження добра потребує праці і жертви. Після гріхопадіння людина стала схильною до гріха, зла, і тому повинна докладати чимало зусиль для того, щоб чинити добро. Тому далеко не вистачить постояти два місяці на морозі, щоб змінити владу, країну, звичаї. Перед нами відкривається перспектива нової боротьби, праці та терпіння, щоб Добро, яке дарує нам Господь, утверджувалося в нашому житті. Для того кожний з нас покликаний бути відвертим, щирим і послідовним, не падати духом і не розчаровуватися внаслідок зради, а навпаки: за прикладом Христа бути готовим до нових звершень, до любові Бога і ближнього.

З іншого боку, нам подароване життя для того, щоб його приймати й оцінювати як дарунок Божий, а не тільки завдяки його ознакам. Тому, роздумуючи на смислом всього того, що нас турбує останніми часами, подивімося, чи воно аж так варте нашої уваги? Адже ми маємо родину, близьких людей, нам подаровано Церкву і шлях до спасіння. Тому добрий християнин завжди, слідкуючи за політичними подіями, згадуватиме слова Христові: «Як це почне збуватись, випростайтесь і підніміть ваші голови вгору, бо ваше визволення близьке» (Лк 21,28).

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net

Підписано до друку 29.01.2007 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діалозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівської обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені
за поданням джерела. Редакція
зберігає за собою право виправляти
мову і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 2007

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
Редакційна колегія:
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературна редакція
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

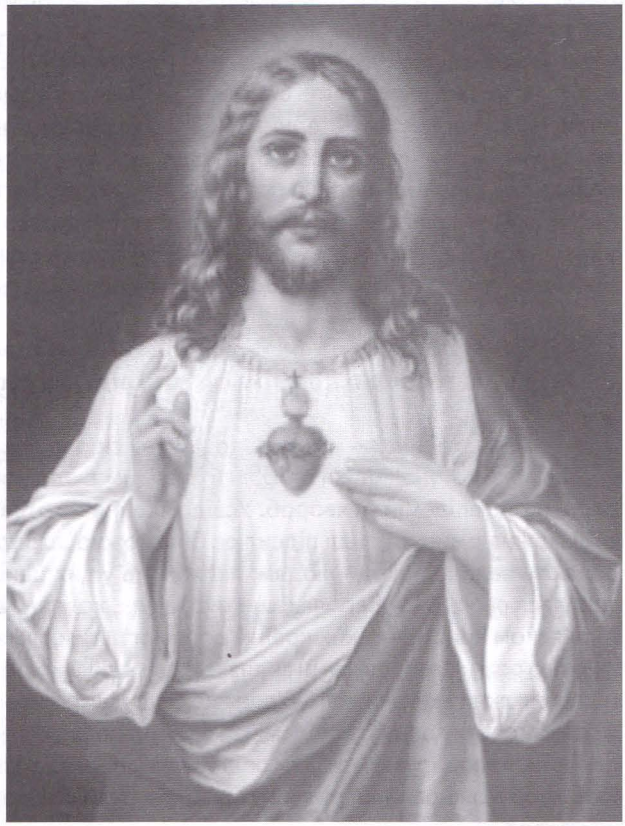

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб земні блага, дані Богом для всіх людей, використовувалися з мудрістю й за критеріями справедливості та солідарності.

Господь Бог, творячи цей світ і людей, передбачив розвиток людства, а передовсім опанування природою і земними благами. Цей процес був тривалий і проходив з розвитком і вдосконаленням людини. Спершу людина займалася збиральництвом, пізніше рільництвом. З часом людство дійшло до розуміння того, що можна використовувати корисні копалини, подаровані Творцем. Новітня доба характеризується зростом видобутку вугілля, залізної та

мідної руди. Сьогодні з новим, досі небувалим розмахом, відбувається використання земних благ. Людина постає перед фактом зменшення площі лісів, покладів нафти, газу, вугілля... Ще варто згадати життєвоважливу для кожної людини воду, запаси якої невпинно зменшуються. Дуже часто людство, займаючись тією чи іншою діяльністю, не задумується над її наслідками, які ми відчуваємо вже тепер.

Також розподіл ресурсів відбувається нерівномірно. В більш розвинутих країнах спостерігається надмірна насиченість благами. Натомість в країнах, де рівень життя значно нижчий, бачимо відсутність елементарних умов життя. Загальновідомий факт, що у розвинутих країнах, за умови великого урожаю, знищується «надлишок» зерна, в той час, як населення Африки та Південної Америки потерпає від голоду. Багаті не хочуть розуміти людей, які не можуть звести кінці з кінцями, а тим більше не бажають з ними ділитися. Отже, молімось за те, щоб земні добра використовувалися згідно з Божими законами, щоб ті, хто володіє значними коштами, зуміли почути голос Божий і дати можливість жити потребуючим в умовах гідних людини.

МІСІЙНИЙ: Щоб боротьба із хворобами і масовими епідеміями в Третьому Світі щораз більше знаходила великодушний відгук у дусі солідарності та співпраці з боку урядів всіх країн.

Кожний день приносить нам різного роду сюрпризи. Безперечно, кожному відомий біль втрати близької людини. Тим більш значним є зло, яке приносить смерть цілих сімей чи поселень від епідемій чи хвороб. Усвідомлення того факту, що у країнах Третього Світу епідемії можна оминути, лиш підсилює біль кожної втрати. Існування ліків від тих хвороб, які завдають великої шкоди людям, які живуть у цих районах, є давнім. З цими проблемами стикалася свого часу Європа (а це тиф, віспа, холера та інші епідемії), і зуміла їх подолати. Обов'язком християнських країн є допомогти тим, які знаходяться в скрутному становищі. Кожного року мільярдні суми виділяються на військову промисловість, виготовлення засобів знищення людських життів! Об'єднавши зусилля розвинутих країн і спрямувавши ці кошти на боротьбу проти хвороб та епідемій, які забирають щоденно сотні життів, можна легко з ними справитися і подарувати людям радість здорового життя і пізнання Божого світу! Тому молімось, щоб можновладці розвинутих країн були солідарними з тими, хто потребує їхнього милосердя.

МІСЦЕВИЙ: Щоб українські політики утверджували норми моральної поведінки насамперед в органах державної влади.

Українська держава завжди відзначалася високою культурою і духовністю. Не могло на ній не позначитися безбожницьке правління радянського комунізму. Тому очевидним є далеко нехристиянська атмосфера, яка існує в органах державної влади. Заклики, які ми щоденно чуємо з уст українських державників, до морального, етичного життя, натомість не реалізуються ними самими. В державних органах процвітає хабарництво, корупція, заздрощі, нечесна боротьба. А страждають від цього звичайні люди. Тому годі сподіватися на чесність платників податків чи комунальних послуг, коли держава не дає доброго прикладу. Необхідно, щоб усі, хто приходить працювати в органи державної влади, насамперед поставили собі завдання: завжди й в усьому слідувати святій Божій волі, укладати своє життя відповідно до Божих заповідей та моральних засад. Якщо мораль запанує там — вона ширитиметься в цілій нашій Батьківщині. Тому молімся Господу за владу, щоб вона навернулася до Бога і запроваджувала моральне життя насамперед в державних структурах.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛЮТИЙ СВЯТИЙ ВЛАСІЙ (24 ЛЮТОГО)

СВЯТИЙ ВЛАСІЙ був лікарем, а потім став єпископом у місті Севастії в Малій Азії. Під час переслідування християн імператором Діоклетіаном переховувався разом зі своїми вірними в пустелі. Незабаром вояки знайшли Власія і в кайданах привели до судді. Власій охоче пішов на суд, бо напередодні тричі явився йому Ісус Христос і сказав принести, як священикові, святу жертву.

Власія, який сміливо визнав свою віру в Христа, спершу жорстоко мучили, а потім наказали втопити. Коли його кинули в озеро, він став ходити по воді, наче по твердій землі, прославляючи Бога. Потім він вийшов на берег, став перед мучителем і сказав: «Покайся і вір у Христа!». Розлючений поганин убив Власія мечем у 316 році.

■ *Святий ВЛАСІЙ*

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ

Загальний: щоб Слово Боже щораз більше слухали, над ним роздумували, його любили і ним жили.

Місійний: щоб постійною турботою пастирів молодих Церков було формування катехизаторів, аніматорів і мирян, залучених у євангельське служіння.

Місцевий: щоб у кожній українській родині терплячий Христос був найвиразнішим прикладом для наслідування.

■ *Крехівський монастир св. Миколая оо. Василіян*

ПОКРОВИТЕЛЬ НА БЕРЕЗЕНЬ СВЯТИЙ СОФРОНІЙ (24 БЕРЕЗНЯ)

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЄВАНГЕЛІЯ[1]

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
Крехів

«З-поміж усіх Писань, також і Нового Завіту, Євангелія слушно займають найвизначніше місце, тому що є вони найважливішими свідоцтвами про життя і вчення Воплоченого Слова, нашого Спасителя» — так Другий Ватиканський собор в Конституції про Об'явлення, 18, окреслює особливе місце Євангелій поміж усіма книгами Святого Письма. У пропонованій статті подано в основних рисах аналіз поняття «євангеліє» та розглянуто деякі інші питання, зв'язані з появою цих творів.

Значення слова «євангеліє» до часів Ісуса Христа

Звичне для нас поняття «євангеліє» походить від грецького слова «евангеліон», яке є поєднанням двох слів: «ев» — добрий та «ангелло» — сповіщаю. Могло воно означати або саму звістку про радісну подію, або плату, якою винагороджують того, хто приносить цю добру новину, або жертву, складену богам на подяку за отриману благовість. У пізніші часи означало також новину про події, зв'язані з особою імператора: звістку про народження спадкоємця трону, про його коронацію, про його перемогу тощо. Знаходимо немало прикладів вживання цього слова у класичній (V-IV ст. до Христа) та докласичній грецькій літературі (починаючи від Гомера, VIII ст. до Христа), а також у творах епохи еллінізму (від III ст. перед Христом).

Загальновідомо, що автори книг Нового Завіту, хоч писали грецькою мовою, мислили категоріями і поняттями юдаїзму та книг Старого Завіту. Але і в старозавітній лексиці поняття «добра новина» присутнє. Єврейський вислів «мебассер» означає того, хто несе добру, радісну новину, а слово «бесора» означає або саму благовість (1Цар 1,42), або винагороду за її сповіщення (2Сам 4,10). Предметом благовісті може бути перемога у битві (1Сам 18,19.25.27), вітання з народженням дитини (Єр 20,15), хоч «мебассер» може принести і погану новину (1 Сам 4,17; 2 Сам 18,20).

З бігом часу цей термін щоразу частіше вживається в релігійному значенні, на окреслення провісника новини про перемогу, спасіння чи визволення, причиною яких є Господь Бог. Таке значення присутнє зокрема у книзі пророка Ісаї (40,9; 42,27; 52,7-10; 61,1), хоч не тільки (Пс 68,11; На 2,1).

При перекладі старозавітніх книг на грецьку мову вищенаведені поняття відображалися різними формами іменника «евангеліон» або дієслова «евангелідзестаі» із збереженням різних відтінків їхнього значення. Беручи до уваги сказане, можемо ствердити, що у відношенні до особи і діяльності Ісуса Христа, термін «євангеліє» міг означати як звістку про Його народження, так і про Його остаточну перемогу у смерті та Воскресінні, які були здійсненням Божого задуму.

Слово «євангеліє» в Новому Завіті

У Євангеліях Ісус Христос представлений як благовісник, вістун доброї, радісної новини. У Мр 1,14-15 Він зображений як герольд, який «проголошує Боже євангеліє»; у Лк 4,18 висловлює власне переконання про те, що прийшов «нести Добру Новину бідним» і тим сповняє пророцтво Іс 61,1-3; у відповіді учням Йоана Хрестителя підкреслює, що внаслідок Його діяльності «вбогим проповідується Добра Новина» (Мт 11,5; Лк 7,22).

Ісус проповідує Євангеліє, або ж Добру Новину, підкреслюючи, що її зміст полягає в доброзичливому втручанні Бога в людську історію, на яке треба відповісти покаянням.

Євангеліє — Новина Радості — спрямоване у першу чергу до бідних, таким чином стаючи здійсненням Божої обітниці (Іс 61,1).

Після Воскресіння Ісуса Христа і зіслання Святого Духа первісна Церква, саме у світлі цих тріумфальних подій прославленого Месії, зрозуміла і прийняла як наказ самого Спасителя питоме для себе завдання «іти та проповідувати Євангеліє усякому створінню» (пор. Мр 16,15). Але для Апостолів та їх учнів проповідь Євангелія означала проголошення Доброї Новини про Ісуса Христа, Месію, бо саме в Ньому, в Його словах і діях осягнули здійснення усі Божі обітниці. В Ісусі Христі Бог став близьким, прийшов як Еммануїл, «Бог із нами». Зрештою сам Христос доручив своїм Апостолам: «Ідіть, зробіть учнями всі народи: христячи їх в ім'я Отця і Сина, і Святого Духа; навчаючи берегти все, що Я вам заповідав» (Мт 28,19-20). Таким чином, проповідь Євангелія стає проголошенням новини про Ісуса, сповіщенням спасительних подій Його смерті і Воскресіння, хоч бере під пильну увагу також зміст цілого Його навчання та приклад Його життя.

■ *Ісус Христос — благовісник*

«Євангеліє» як назва книги

Як сталося, що чотири з книг Нового Завіту, авторство яких приписують Матеєві, Маркові, Луці та Йоанові, отримали назву «Євангелій»? Зрозуміло, що не випадково. Наявність дуже тісного зв'язку вбачала первісна Церква між цими творами та змістом самої благовісті, чи то у проповідуванні Господа Ісуса Христа, чи то в апостольській проповіді про Нього, про Його навчання та діяльність.

У найстарших рукописах чотирьох Євангелій, з числа тих, що збереглися до наших часів, слово «Євангеліє» на означення назви твору про Ісуса Христа взагалі відсутнє, а у заголовках є лише імена авторів, яким ці твори приписані. Таким чином, слово «Євангеліє» як заголовок твору був даний не самими авторами, але Церквою, яка визнала богонатхнений характер та вірогідність цих книг. Треба додати, що коли слово «євангеліє» з'являється у заголовку твору, його назва звучать не «Євангелія Матея», «Євангелія Марка» та ін., а «Євангелія за Матеєм» або «від Матея», «від Марка» і т. д. Чому? Бо людські автори, кожен на свій спосіб, переказують нам єдине Євангеліє Ісуса Христа. Таким чином, маємо єдине Христове Євангеліє у переказі Матея, Марка, Луки та Йоана.

З історії літератури відомі й інші, так звані апокрифічні, євангелія, але вони не були визнані Церквою вірогідними у всьому переказами про життя і навчання Господа Ісуса Христа, і слушно. Наприклад, найвідоміше з них, «Євангеліє від Томи», хоч переказує багато слів Ісуса Христа, які знаходимо і в канонічних Євангеліях, чинить це у світлі гностицького вчення, тому не може бути чистим джерелом Божої правди, бо засмічене концепціями і поняттями гностиків II-III ст. по Христі.

У творах старовинних християнських письменників знаходимо вислови, які вказують на те, що ті сприймали чотири Євангелія як єдине Євангеліє, записане на чотири різних способи, або як одну колекцію чотирьох переказів Євангелія (напр. у «Історії Церкви» Євсевія з Кесарії, V,24,6).

Автори Євангелій

Але як стався перехід від усної форми переказу євангельських подій до Євангелія у письмовому вигляді? Ясно, що загальна

відповідь неважка, адже була необхідність надати усному переказові більш сталої та тривалої форми, щоб він зберігся на довгі віки (ніхто, зрештою, тоді не сподівався, що їх буде понад двадцять). Але питання про інше: хто був початківцем у справі збереження на письмі усної євангельської традиції?

Глибше вивчення Євангелій, їх форми і змісту, а також цілості питань, які відносяться до історії давньохристиянської та євангельської традицій, вказують на те, що треба з деякою поміркованістю ставитися до факту віднесення чотирьох Євангелій перу тих авторів, яким вони приписані.

Євангелисти писали свої твори, не намагаючись подати своїх імен ані інших даних, хіба що Лука описав на початку свого твору метод власної праці (1,1-4).

■ *Отці Церкви теж писали про Євангеліє*

Наскільки відомо, лише у другому столітті з'являються виразні згадки про авторів Євангелій, а імена всіх чотирьох євангелистів згадує вперше, серед відомих нам письменників, св. Іриней з Ліону (сучасна Франція) аж близько 200 року. У тому ж часі висловлюють своє переконання про існування чотирьох канонічних Євангелій також такі автори як Тертуліян (Північна Африка) та св. Климент Олександрійський (Єгипет). Тобто висловлюють вони переконання цілої Церкви, поширеної вже тоді у різних країнах, частинах розлогої Римської імперії. Можливо, імена авторів Євангелій були додані, як заголовки поодиноких творів, десятки років після їх постання, у другій половині II століття. І хоч цілком вірогідно, що переказ відомостей про те, хто були автори цих творів, передавався з покоління в покоління, деякі висновки можна було зробити і на основі внутрішніх характеристик Євангелій.

Так, усі три перші Євангелія розповідають про покликання митаря, але тільки перше з них називає його Матеєм (Мт 9,9; пор. Мр 2,14; Лк 5,27), і тільки воно цього митаря ототожнює з одним з дванадцяти Апостолів (Мт 10,3; пор. список Дванадцяти у Мр 3,18; Лк 6,15; Ді 1,13).

Четверте Євангеліє написане від імені улюбленого учня (Мт 21,24), якого легко ототожнити з Йоаном, зважаючи на особисту його близькість до Ісуса та апостола Петра.

Обидва інших євангелисти постають як найближчі співробітники Апостолів, від яких і почерпнули відомості про євангельські події. Марко міг набути докладне знання про ці події як секретар і учень апостола Петра, хоч був якийсь час і товаришем апостола Павла; Лука навчився багато від Павла[2], як товариш його подорожей, а також імовірний автор Діянь Апостолів.

Таким чином у первісній Церкві було загальне переконання про те, що Євангелія безпосередньо (Матей, Йоан) або посередньо (Марко, Лука) ґрунтуються на повідомленнях наочних свідків. Сама теза, є правильна (пор. Лк 1,1-4), однак ще не запевняє нас, що авторами поодиноких канонічних Євангелій є саме ті особи, імена яких зазначені в назвах Євангелій, бо ці назви, як знаємо, постали пізніше[3].

Євангеліє як особливий літературний жанр

Хоч історія літератури може навести із творів про життя визначних людей немало літературних форм, подібних до тих, що містяться в Євангеліях, проте не може вказати на твір, який був би прототипом Євангелій. Євангеліє як жанр постає як єдиний у своєму роді, в якому розповідь про головну дійову особу, Ісуса Христа, Сина Божого, підпорядкована завдан-

ню представити Його як учителя, чудотворця та посередника у Божому задумі спасіння людства. Усі Євангелія є представниками цього жанру і тільки вони.

Багато сучасних дослідників Біблії вважають першим євангелистом, у літературознавчому значенні цього слова, і, можливо, творцем самого цього жанру Марка, автора другого з канонічних Євангелій. Він, розповідаючи про Ісуса з Назарету від початку Його прилюдної діяльності до страждань, смерті і Воскресіння, представляє Його особу, вчення та діяльність так, щоб збудити віру в Нього як Месію-Христа і Божого Сина у читачів свого твору.[4] Хоча є і в наш час немало прихильників погляду, згідно з яким першорядна роль відводиться Матеєві, бо дані ранньохристиянської традиції вбачали саме в ньому автора першого Євангелія, причому написаного по-арамейському.

Синоптичні Євангелія

Порівняння Євангелій між собою, зокрема трьох перших з них, вказує на те, що існують у них численні знаки використання спільних джерел, відомостей. Три перші Євангелія, від Матея, Марка і Луки, є настільки подібні у своєму представлені особи та діяльності Ісуса Христа, що на їх означення прийнялася назва «синоптичні». Даний термін, взятий з грецької мови, від слів «син» — разом, поряд, та «опао» (майбутній час — «опсомані») — дивлюся, бачу, означає, що ці три Євангелія можна аналізувати, співставляючи їх разом у трьох колонках, маючи усі три перед очима.

Але поряд з численними подібностями у порядку представлення подій, дослівної схожості в багатьох випадках, є між Євангеліями

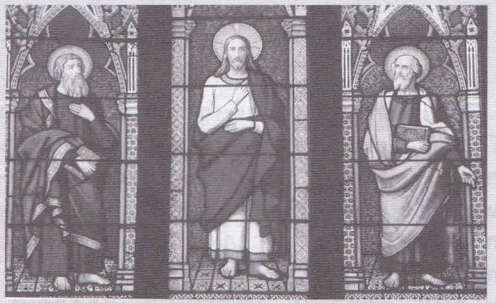

■ *Вітраж. Ісус з апостолами*

також немало відмінностей. Наявність подібностей і відмінностей між трьома першими канонічними Євангеліями називають синоптичним фактом. Синоптичне питання, яке від перших століть християнства інтригувало багатьох біблійних дослідників, зводиться до завдання пояснити наявність стількох виразних подібностей, а водночас збереження багатьох відмінностей між поодинокими Євангеліями. Вияснення цього питання — справа не така проста, тому воно дістало назву синоптичної проблеми. У наш час уже всім зрозуміло, що це питання не може не враховувати наявності літературних запозичень у поодиноких Євангеліях. Отож, при своїй праці автори Євангелій використовували дані традиції про Ісуса, не тільки переказані усно, але і збережені й подані на письмі, використовували їх або незалежно один від одного, або, дехто з них, маючи перед собою уже написане іншим автором Євангеліє.

Існують різні спроби розв'язки синоптичної проблеми. Все-таки, не питання взаємної залежності є найважливішим у вивченні Євангелій, а їх зміст, бо в цих творах зображено життя, діяльність та вчення Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Спасителя світу.

---

1 В українській мові є дві форми цього слова, які за змістом тотожні, а відрізняються лише граматично: іменник середнього роду Євангеліє (з наголосом на другому складі, у род. відмінку — Євангелія) та іменник жіночого роду Євангелія (з наголосом на третьому складі, у род. відмінку — Євангелії). Автор статті використовує здебільшого першу форму.

2 Апостол Павло не був очевидцем євангельських подій, але перейняв відомості про все від інших Христових учнів.

3 У давнину твір міг спокійно існувати без заголовка і подання автора, як було з багатьма книгами Старого Завіту: назви цих книг були послідовно вказані аж при перекладі їх на грецьку мову.

4 Переконання про першість євангелія від Матея, чи то у сучасній формі, чи в арамейському першотворі, який не зберігся, висловлює і в наш час значне число дослідників. Все-таки, багато ознак вказує на першість євангелія від Марка серед існуючих чотирьох.

РОЗПОВІДЬ ОДНІЄЇ СВІЧКИ

15 лютого відзначаємо свято Стрітення Господнього. Святе Євангеліє так говорить про цю подію: «...Як сповнилися дні очищення їхнього, за законом Мойсея, вони привели його в Єрусалим поставити його перед Господом, як то написано в Господньому законі: «Кожний хлопець, первородний, буде посвячений Господеві», — і принести жертву, як то написано в Господньому законі: «пару горлиць або двоє голубенят». А був в Єрусалимі чоловік на ім'я Симеон; чоловік той, праведний та побожний, очікував утіхи Ізраїля, і Дух Святий був на ньому. Йому було відкрито Святим Духом, що не бачитиме смерти перш, ніж побачить Христа Господа. Він прийшов духом у храм. І як батьки вносили дитя Ісуса, щоб учинити над Ним за законним звичаєм, він узяв Його на руки, благословив Бога й мовив: «Нині, Владико, можеш відпустити слугу твого за твоїм словом у мирі, бо мої очі бачили Твоє спасіння, що Ти приготував перед усіма народами; світло на просвіту поганам, і славу Твого люду — Ізраїля». Батько Його і Мати дивувалися тому, що говорилося про Нього. Симеон же благословив їх і сказав до Його Матері Марії: «Ось цей поставлений для падіння й підняття багатьох в Ізраїлі; Він буде знаком протиріччя, та й тобі самій меч прошиє душу, щоб відкрились думки багатьох сердець». Була також і Анна, пророчиця, дочка Фануїла з покоління Асера; вона була вельми похила віком і жила сім років з чоловіком від дівування свого; зоставшися вдовою аж до вісімдесят четвертого року, вона не відходила від храму, служачи Богові вночі і вдень постом і молитвою. І надійшла вона тієї самої години й почала прославляти Бога та говорити про Нього всім, що чекали визволення Єрусалиму. І як вони виконали все згідно з законом Господнім, повернулися в Галилею, до Назарету, свого міста. Хлоп'я ж росло й міцніло, спонюючися мудрістю, і Божа благодать була на Ньому».

В цей день у церквах посвячуються свічки на знак того, що Господь просвітлює свій народ. Ці свічки вірні запалюють під час молитви чи в різних виняткових випадках життя.

Ви запалили мене і дивитеся на моє світло. Світло і тепло, яке я вам дарую приносить вам радість.

Я також радію, що смію горіти для вас. Бо якби було навпаки, то лежала б я у якійсь старій коробці — і не було б від мене ніякої користі. Зміст мого існування полягає в тому, щоб горіти. Хоч добре знаю, що чим довше горю — стаю коротшою, і тим швидше наближається мій кінець. «Згоріла» — скажете ви, а те, що від мене залишиться, викинете.

Я свідома того, що маю тільки дві можливості: або залишуся лежати в коробці — недоторкана, забута в темряві — або буду горіти і ставати чимраз коротшою, буду давати від себе все, щоб було більше світла і тепло-

ти, і в такий спосіб приведу саму себе до кінця. Та все-таки думаю, що найкраще і наймудріше буде, якщо дам від себе все, що можу, щоб бути корисною. Це і для мене буде веселіше, ніж коли буду лежати зимною і холодною у забутій шухляді.

Так само і з вами людьми! Або потягнетеся і живете самі для себе — тоді все навколо зробиться холодним і порожнім, або ж наблизитеся до людей і даруєте їм свою любов і тепло. І тільки тоді ваше життя стане цінним а ви будете переповнені щастям. Але знайте, що в цьому випадку ви мусите дарувати частинку себе — вашої радості, сердечності, вашу усмішку, а деколи навіть частинку вашого смутку. Думаю, що лиш той, хто іншим дарує радість — стає сам веселішим. Тільки той, хто приносить світло іншим — і сам зможе прийняти світло. Чим більше горите для других — тим більше світла буде в вас самих. Думаю, що багато людей є сумними і нервовими тільки тому, що бояться дарувати себе іншим. Постійно нарікають на важкі часи. Все ще не можуть зрозуміти, що одне-однісіньке світло, яке горить — цінніше від всієї темряви.

НАШЕ ПОКЛИКАННЯ

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

«Кожний нехай зостанеться в тому стані, в якім Бог його покликав» (1Кр. 7, 20).

Покликання... Який же великий зміст вкладено у це непросте слово. Кожна мудра людина прагне в житті визначитись назавше у своєму виборі, зустрітись не на мить зі щастям, світитися долі. Вибір конкретного стану — чи не постійно актуальне питання, яке не раз досить важко вирішити без особливої допомоги Всевишнього. Тільки Він — як Всемогутній — огортає наше земне буття: минуле, теперішнє і майбутнє. Лиш Його треба нам просити з твердою вірою показати саме ту дорогу, котрою маємо йти до мети... Повіривши у правдивість небесної щасливості, зможемо зазнати духовної радості вже тут. А що може бути від цього важливіше?.. Та тільки вірмо, вірмо і знову вірмо!!! Життя іноді зав'язує хитромудрі вузли на нитці нашої долі, однак ми не самі — з нами Господь Бог, Рятівник і Розрадник. І Він радо допомагає охочим вибратись на волю з в'язниці тривог, розчарувань, прерізних бід...

«Виняткова доля людини, — як стверджує Ралф Уолдо Емерсон, — народитися для якоїсь справи, яка дасть можливість скористатися своїми здібностями і щастям...». З погляду морального богослов'я, єдине справжнє покликання людини — це повністю реалізувати власну особистість, своє Боже синівство на службу братів, тобто суспільного колективу. Як дізнаємось, вже раніш професія означала загальнолюдське існування, котре присвячене особливій меті і, як правило, на ціле життя.

Та професії змінюються. Це стало помітним, особливо зі зростом безробіття. У наш час, між іншим, покликання стало охоплювати теми «професії» й «кар'єри», всередині яких людська істота, що перебуває в нестримному пошуку, прагне до самоутвердження. І як нам, хитким створінням, потрібно повестися, щоб не заблукати в цій круговерті, не загубитись надовго в таємничих лабіринтах власної долі? Спробуємо замислитись над цією дійсністю.

Ми всі без винятку покликані насамперед до

життя, до життя з небесним Творцем, до співпраці з Божою ласкою. Покликані до різноманітних занять. А в цьому житті, наче на довгій ниві...

Як уже відомо, існують на білому світі три такі життєві стани: ***подружній, вільний*** і ***чернечий.*** Подружній стан установив сам Господь з метою продовження людського роду. Тож від нього й розгалужуються інші два стани. Покликання до батьківства не означає лишень мати дітей, це швидше — виконання функцій батька і матері. Пресвята Родина — добрий взірець для всіх християнських родин земної кулі. Перебуваючи у вільному стані, людина не має власної сім'ї. У такому стані можна краще дбати про загальне добро своїх ближніх, творити з більшим запалом у молитві добрі діла тощо, адже людина не мусить виконувати родинних обов'язків. І останній, монаший стан,— це цілковите віддання себе на службу Богові та ближнім заради ж самого Господа, Його небесного Царства. Своєрідна посвята. Вузьку монашу дорогу окреслюють євангельські ради — вбогість, чистота та послух. Цей стан характеризується немалою жертовністю. Вищим від нього може бути хіба що священичий, бо це особливий привілей... Кожен зі станів накладає певні зобов'язання, здійснення яких впливає на реалізацію нашого життя, щастя чи нещастя, успіху або невдачі...

При нагоді пригадується твердження українського філософа Григорія Сковороди про так звану «споріднену працю» — кожен має робити те, до чого найбільше відчуває поклик... «Роби те, до чого народжений, будь справедливий і миролюбний громадянин, і досить з тебе»(Г. С.). Мандрівний мислитель не одружився, до монастиря не подався, хоча його палко заохочували... Намагався залишатись собою.

Чимало видатних людей усіх часів наголошують на цій істині. Вони також старались віднайти в житті автентичне покликання. Відна-

ходили... Не раз пройшовши через «вогонь», «воду» і «мідні труби». За висловом Ліліана Сміта, доказом справжності будь-якого покликання служить любов до важкої праці, якої воно вимагає.

Якщо взяти до уваги Божих угодників, то, крім інших святих, є ще такий, може, не кожному відомий, святий Андрій Гюберт Фурне (1758-1834), який тихо прийшов на світ недалеко від французького міста Пуатьє. У ранньому віці він не любив ані вчитись, ані молитись, мав схильність до ігор... Як малий хлопчина, написав одного разу на своїй книжці такі цікаві слова: «Ця книжка належить Андрієві Гюбертові Фурне, що є добрим хлопцем, хоч він не буде ні священиком, ні монахом!» Не одну, безперечно, вину стягали на нього у школі його лінь та свавілля, так що однієї погожої днини він зі школи дременув... Зробив це лишень тому, щоб його зловили та привели назад, що боляче тоді відчула його шкіра.

Відтак Андрій перейшов на студіювання філософії та права, та замість того, щоб наполегливо вчитися, знову, як і колись, проводив цінний час на забавах... Якось несподівано записався до служіння у війську, проте невдовзі від тієї служби його було викуплено. Затим побожна Андрієва мати пробувала знайти йому працю якогось писаря, одначе і з тим хлопцеві не поталанило — мав досить поганий почерк... Укінці згорьовані батьки послали свого сина до вуйка, пароха однієї вбогої парафії, що відзначався великою ревністю. І під його впливом неспокійне серце Андрія почало поволі змінюватись у кращий бік. Зі зміненим характером і чималим бажанням юнак взявся вчити богослов'я, успішно поздавав усі потрібні іспити. Після висвячення на священика працював сотрудником у свого вуйка. Потім в іншому місці. Пізніше єпископ призначив його на пароха рідного містечка.

Будучи Господнім слугою, Андрій проявляв

велику любов до кожного, зокрема до вбогих. Добрий приклад потягав усіх. Через що удостоївся загального вшанування у Христовій Церкві...

Схожі випадки непоодинокі. Вони дивують. Знову переконуємось: дивні дороги Божого Провидіння. Бачимо це ясно на прикладі св. Андрія Фурне, який зумів побачити власне покликання, хоч було немало труднощів.

Кожен прямує до Бога своєю окремою стежиною. Варто тужити на землі за небесною домівкою, не сидіти, склавши руки, долати злі схильності, що мають здатність накопичуватися, «бо Бог нас покликав не до нечистоти, а до святості» (1 Сол. 4, 7). Покликання до святості стосується всіх розумних сотворінь, тобто нас. Треба лишень це чітко усвідомити. *Покликання до життя в Бозі — корінь інших покликань.*

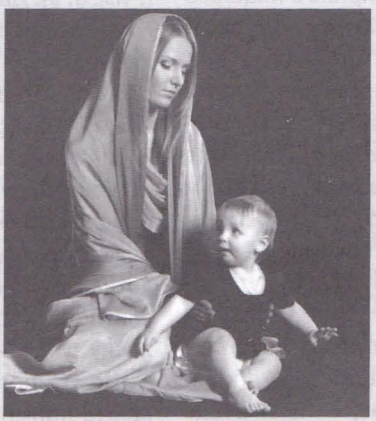

■ *Покликання бути матір'ю*

Між іншим, першохристиянська Церква визнавала християнина як покликаного. Взагалі у Біблії опис покликання досить вражає. Християнське покликання породжене Духом, а Дух — єдиний. У лоні цього покликання є різні «дари служіння, ... різні діяння», але в цій різноманітності харизм є тільки одне Тіло і тільки один Дух, один Бог (пор. 1 Кр. 12. 4-13). А сама Вселенська Церква розуміється як спільнота покликаних. Вона бо і «Покликана», і водночас «Вибрана» (2 Йо. 1).

Коли вести мову про покликання як таке, мається на увазі справа, пов'язана з певними вчинками, відповідним способом реалізації свого життя, а не володіння чимось. Незреалізоване покликання несе людині сум, незадоволеність життям, одним словом, — екзистенціальну трагедію. Наше життя є немовби така собі «зебра», з білими та чорними смугами, «святами» і «буднями». Отож, зреалізування особистого покликання — тривалий процес, а не діло одного дня, тижня, місяця... «Людина, яка розминулась зі своїм покликання, — як зауважує розсудливо Оноре де Бальзак, — нещаслива, вона стає сумною і безрадісною; вона страждає, а страждання озлоблює». Отак!

Тому слухаймо охоче голосу серця, голосу Божого, просімо в Господа ласки розпізнання нашого правдивого покликання, щоб не мандрувати довго без мети притемненими манівцями життя. Тільки Творець допоможе надійно розвіяти неспокійні ілюзії, подати в руки міцний та надійний факел віри у Нього, у Свої невмирущі істини. Всевишній неодноразово готує якісь несподіванки. Ми є учасниками небесного покликання. Мовить старозавітній пророк Ісая: «Господь покликав мене від утроби, від лона матері моєї назвав моє ім'я...» (Іс. 49, 1).

Людство вельми потребує добрих досвідчених лікарів, педагогів, господарів, священиків... «Кожна людина має покликання духовної діяльності — постійного пошуку правди і змісту життя» (Антон Павлович Чехов). З Богом почуватимемось не як та пташина у клітці, а радше у леті. У цьому й полягає суть християнської свободи. Варто вже тепер собі збагнути те, що всяке покликання є неначе хребтом людського життя. Щаслива чи нещаслива доля залежить теж і від нього, як бачимо з усього. І, звичайно, від Володаря володарів — Господа Бога. Полюбімо сильно Дорогу, Правду і Життя і невтомно вірмо та надіймося...

У СВЯТОМУ ВЕЛИКОМУ ПОСТІ СПІВЧУВАЄМО У ТЕРПІННЯХ НАШОМУ СПАСИТЕЛЕВІ

о. Онуфрій ШВИГОР
м. Заліщики

19 лютого у святій Церкві розпочинається Великий піст, під час якого вірні, роздумуючи про терпіння Христові, намагаються здобути нові чесноти, очистити свої душі від гріхів та в оновленні свого життя зустріти свято Христового Воскресіння.

Ось знову свята Церква вступає у святий піст, бо ми щиро віримо, що він сприяє очищенню нашої совісті і досягненню досконалості нашої душі. Сам Ісус Христос освятив піст власним прикладом, коли протягом 40 днів і ночей, проводячи час у молитві і пості, готував себе до служіння людському родові. А під час Свого служіння Він не раз вказував своїм послідовникам, що потрібно постити.

«Надійдуть дні,— сказав Господь,— коли від них візьмуть Молодого, і тоді будуть постити».

В дні Великого посту прислухаймось до слів св. Євангелія: «Коли ви прощатимете провини людям, — каже Христос, — то й Отець ваш Небесний простить вам, а коли ви не будете прощати людям, то й Отець ваш Небесний не простить вам провин ваших» (Мт.6.14-15). На цей заклик Спасителя священики впродовж Великого посту ще більше спонукають вірних до покаяння і частої Сповіді, що нам конче потрібні до спасіння.

Сповідь — це Таїнство, в якому той, хто щиро кається перед Богом, сповідує свої гріхи, і від священика отримує прощення самого Ісуса Христа. Катехизм пригадує нам, що ще від Каїна за його гріх Господь вимагав сповіді, а коли той відмовився, то отримав прокляття. Каїн не хотів просити прощення, тому Господь відвернувся від нього, самим Каїном заволодів сатана. Те саме буває в народі в наш час. Люди з різних причин не можуть виконувати Заповіді Божі. Не хочуть прислухатись до Божої науки, тому і молитву і св. Сповідь відкидають, ідучи проти Христа. Якраз таким людям Христос у Св. Письмі пригадує: «Хто не зі мною, той проти мене» (Мт. 12. 30). Ще в апостольські часи на таких грішників св. Ап. Павло звертав особливу увагу: «Коли хто Духа Христового не має, той Богу не належить» (Рим. 8. 9). Давид визнав свої гріхи перед Богом і здобув прощення (Пс. 50 (51)). На річці Йордан люди приймали хрещення, визнаючи свої гріхи (Мр. 1, 5). Святий Василій Великий каже, як хворий звертається до лікаря, так грішники повинні звертатися до священиків, бо вони відпускають гріхи. На св. Сповіді ми осуджуємо себе перед Богом, перед своєю совістю, просимо прощення і обіцяємо поправитися. Виконавши це, ми приближаємося до святості, до св. Причастя, отримуємо Божу ласку зустріти славне Воскресіння Христове.

Ще в Сиропусну неділю священики закликають примиритися з ближніми своїми і з ворогами.

«Приборкай язик свій, бо брудить все тіло» (пор. Як. 3,6).

Більше часу присвяти молитві в родині.

Роздумуй над словами молитви:

«Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим».

Молися на вервиці, читай розважання, особливу увагу звертай на Страсті Христові.

Регулярно читай Святе Письмо.

Гідно святкуй неділю. Допомагай хворим.

Частіше сповідайся і причащайся.

Краще виконуй обов'язки батька і матері.

Розпрощайся з гріхом, який тягне до зла.

Стримуйся від алкоголю, цигарок, м'яса, молока, веселих забав.

Пожертвуй свої молитви і терпіння за навернення грішників.

ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ ВАСИЛІЯНСЬКОГО ЧИНУ В РОКИ ПАНУВАННЯ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ РАДЯНСЬКОГО КОМУНІСТИЧНОГО РЕЖИМУ (1939 - 1989)

Володимир ГІЩИНСЬКИЙ, викладач Борщівського агротехнічного коледжу

З давніх-давен провідним серед українського чернецтва є славний Василіянський Чин.

Василіянське чернецтво займає важливе окреме місце в історії як Української Греко-Католицької Церкви, так і українського суспільства загалом, будучи нерозривно пов'язаним з ними.

Історична доля Чину тісно взаємопов'язана з Українською Греко-Католицькою Церквою. Василіянський Чин «...у релігійно-церковній діяльності до тієї міри зрісся з життям та історією цілої Української Церкви» [37.— С.5-6]*, що можна з впевненістю сказати, «... коли розвивався цей Чин розвивалася й Українська Церква» [7.— С.14.]. Незаперечним свідченням цього є історія УГКЦ і Василіянського Чину в західноукраїнських землях за весь час панування тут радянського комуністичного режиму.

Протягом останніх років в історичній літературі питанню політики радянської комуністичної держави щодо УГКЦ, в тому числі і щодо греко-католицького чернецтва присвячено ряд наукових досліджень і науково-публіцистичних праць [42; 4.— С.123-164]; [34,— С.372-374, С.379-382]; [33.— С.132-140, С.108-154]; [17. — С.360-376]; [36; 39. — С. 28-36]; [15]; [2] та ін.

Тема цього наукового дослідження є актуальною, але в сучасній історичній літературі їй приділено недостатньо уваги, причому в переважній більшості публікацій висвітлюються лише окремі аспекти пропонованої теми. Водночас зауважимо, що до цього часу ще немає ґрунтовного історичного дослідження про тернистий шлях Василіянського Чину за весь час панування радянського комуністичного режиму на західноукраїнських землях (1939-1989 рр.).

УГКЦ, яка діяла на західноукраїнських землях головним чином як Церква національна, стала в час першої радянізації Західної України (друга половина вересня 1939 р. — друга половина червня 1941 р.), одним із перших об'єктів атаки радянської комуністичної влади.

Станом на 1939 рік УГКЦ загалом об'єднувала 4040 церков, 3040 парафій, 2930 священиків, 127 монастирів, 520 ієромонахів, 1090 монахинь, а також 4,37 млн. вірних. [33.— С. 135; 28.— С.309]. Лише у Львівській області нараховувалося 1308 греко-католицьких церков, 830 священиків, 40 монастирів, 1074 монахів та монахинь [71.— Арк.1.].

Галицька провінція Василіянського Чину станом на 1939 рік об'єднувала 21 (власне в Галичині — 17) василіянський монастир і нараховувала 373 ченців: 133 отців, 149 братів, 91 клирика [43.— С.29.].

В перші місяці радянізації Західної України політика державного атеїзму сталінського режиму щодо УГКЦ в цілому, і зокрема стосовно Василіянського Чину характеризується відносною терпимістю.

Сталінський режим спочатку не відважувався на радикальні кроки щодо василіян, «... тож вони, в загальному могли далі продовжувати своє чернече життя і церковну організацію, хоч і значно обмежену» [34.— С. 372].

Але наприкінці 1939 р. — на початку 1940р. комуністичний режим відкинув маску толерантності у ставленні до УГКЦ і розпочав наступ проти греко-католицького чернецтва. Розпо-

чалася націоналізація монастирських земель, а згодом захоплювались й самі монастирські приміщення, конфісковувалися кошти, що належали чернечим обителям.

Цю ситуацію добре ілюструє лист Митрополита Андрея Шептицького до Ватикану від 26 грудня 1939 р., в якому він інформує про перші радянські репресії проти українського народу та Церкви: «...Всі розпорядження, — пише Митрополит,— що приходять від радянської влади, є цілеспрямовані тільки на те, щоб нас упокорити, пригнобити та знищити... Всі монастирі розпущено, а монастирські добра забрано...» [11.— С. 41.].

Приміщення василіянських монастирів в Гошеві, Крехові, Лаврові, Погоні, Улашківцях, Золочеві, частково в Бучачі, Жовкві, Станіславові й у Львові зайняли частини радянської Червоної армії. Келії монахів стали казармами. Ченці змушені були проживати в одній чи в декількох келіях або шукати притулку серед людей в навколишніх селах і містах. [34.— С. 372]; [22.— С. 17-18.].

■ *Митрополит А. ШЕПТИЦЬКИЙ*

Яскравим прикладом такого ставлення радянської атеїстичної влади до василіян може бути доля Крехівського монастиря. Через декілька днів після приходу «визволителів» в Галичину василіянським ченцям наказали залишити обитель. У чернечих келіях розквартирувалися червоноармійці. Монахи ледве вблагали командира частини Червоної армії залишити при монастирі одного священика — о. Йосифа Кушніра для обслуги церкви. За наказом командування нічого виносити з монастиря крім особистих речей ченцям не дозволили. Свідченням того, як «...набутки обителі протягом століть були забрані або знищені» може бути те, як «...прегарний іконостас монастирської каплиці, як теж престол у ній, розібрали, чи, вірніше кажучи, поламали й кусками перевезли до містечка Великі Мости у Жовківському повіті». Багаті на рукописи та стародруки архів і бібліотеку монастиря було частково пограбовано, а частково спалено [41.— С. 276-277].

Василіянський монастир у Лаврові спіткала така ж доля: обитель було пограбовано, архів і бібліотеку за вказівкою влади (ченцям і мирянам пояснювали: «...Забираємо на збереження!») було навантажено на підводи та відвезено в райцентр Стрілки, де й спалено [40.— С. 42.]*.

На початку літа 1941 р. монастирські приміщення Лаврівської обителі, які слугували казармою для гарнізону Червоної армії були у вкрай занедбаному стані, а частину приміщень господарського призначення доведено до руйнації. Тоді можна було спостерігати таку картину: всі двері в монастирі виважено, в залах та келіях лежала солома, гній, а поміж ними подерті і недопалені книжки. В церкві на місці ікон Христа та Богородиці висів великий портрет Сталіна [32.— С. 29.].

З метою кращого пристосування до обставин, що склалися, митрополичий ординаріат видає низку розпоряджень. Ними зокрема, передбачалося залучення монахів, в тому числі й отців Василіян, до душпастирського служіння в парафіях, де не стало священиків. Водночас дозволено монахам і монахиням перебувати поза своїми спільнотами та носити при необхідності світський одяг, не покидаючи чернечого стану [17.— С. 365].

Незважаючи на негласне, але відверте переслідування, Василіяни й надалі продовжували здійснювати всі Богослужіння,

вділяти Святі Тайни, навіть проповідувати, але обережно, в межах можливого [20.— С. 69-71.]...

Василіяни намагалися за будь-якої нагоди надавати духовну обслугу вірним. Вони прийняли на себе повну обслугу 24 парафій [34.— С. 373.]. Крім них вони стали сотрудниками ще в п'яти місцевостях, де внаслідок арештів у 1940-1941 рр. не було священиків. На таких парафіях працював 21 отець-василіянин [22.— С. 17-18.].

Але виїздити на багатолюдні місії чи реколекції Василіяни вже не могли. Займатися видавничою діяльністю їм теж було заборонено (зокрема закрито василіянське видавництво в Жовкві). З часом стало неможливо утримувати і студійні доми. Було розпущено новіціят в Крехівському монастирі, приміщення якого зайняли частини Червоної армії [34.— С. 373.]; припинилися богословські студії в Добромильському монастирі [34.— С. 373.]; закрито Бучацький місійний інститут [38.— С. 95.]. 24 богослови і 5 отців-професорів через такі ж умови переїхали із Лаврова до м. Оломовця в Моравії [34.— С. 373, 375.].

Починаючи з 1940р. до червня 1941 р. комуністичний режим, відкинувши всіляке маскування щодо толерантного ставлення до УГКЦ, розпочав масові арешти не тільки духовенства, а й греко-католицьких монахів, в тому числі Василіян.

Першою жертвою репресій серед монахів Чину св. Василія Великого став заарештований в серпні 1940 р та засуджений на 10 років ув'язнення о. Порфирій Сивак, ЧСВВ, — професор Бучацького місійного інституту [7.— С. 125-126]; [38.— С.95].

26 червня 1941 р., після Служби Божої було заарештовано ігумена Дрогобицького василіянського монастиря, блискучого проповідника, о. Йоакима Сеньківського, ЧСВВ, а через три дні його, за свідченням очевидців було по-звірячому закатовано в Дрогобицькій тюрмі — живцем зварено в казані.[6.— С. 110-111]; [23 .— С. 54.].

Тоді ж арештовано о. Северіяна Бараника — ченця Дрогобицького монастиря ЧСВВ, пароха церкви Пресвятої Трійці в Дрогобичі. Піддавши жорстоким тортурам, його замордували в цій же тюрмі — вирізавши на грудях хрест [6.— С. 104-105]; [23.— С. 57.]. Отці-Василіяни — о. Йоаким Сеньківський та о. Северіян Бараник — першими серед греко-католицького чернечого духовенства осягнули вінець мучеництва за Христову Церкву в роки панування комуністичного режиму в Західній Україні.

Їх першими в числі 27 мучеників та ісповідників Христової віри Святіший Отець Іван Павло II, Папа Римський, проголосив у 2001 р. Блаженними Преподобномучениками [6.— С.4-5.].

Негласна репресивна політика сталінського режиму щодо греко-католицького чернецтва дала свої наслідки. В порівнянні із 1939 р. загальне число Василіян значно зменшилось. Станом на середину 1941 року Галицька Провінція Василіянського Чину нараховувала 2 ієрархів, 316 монахів, в тому числі 147 отців, 120 братів, 47 клириків [34.— С. 377.]. В самій же Галичині у 17 василіянських монастирях на червень 1941 р. проживав 161 чернець: 66 священиків, 17 клириків, 78 братів-помічників. [34.— С. 377.].

■ *м. Дрогобич. Василіянська церква св. Петра і Павла*

Поза межами василіянських обителей в Галичині опинилося 20 схоластиків і 35 братів-помічників, з яких 9 призвано до Червоної армії (5 клириків і 4 брати), а 6 (1 клирик і 5 братів) ув'язнено [22.— С.17-18.].

Лише в Бучацькому монастирі число монахів внаслідок репресій зменшилося майже в чотири рази [38.— С. 95.]. А до Крехівської обителі після відходу частини Червоної армії змогли повернутися лише 8 василіянських ченців — 4 отці і 4 брати [41.— С. 280].

З другим приходом радянської влади на західноукраїнські землі (на прикінцевому етапі Другої світової війни) комуністичний режим розпочав реалізацію ще раніше задуманого сатанинського плану повної ліквідації УГКЦ. Розпочинається боротьба атеїстичної радянської влади за «возз'єднання УГКЦ з РПЦ». А насправді — її ліквідації.

Складовою частиною цього плану були заходи, спрямовані на знищення греко-католицького чернецтва, як «...гнізд реакційного націоналістичного духовенства». Насамперед, пильну увагу приділялося Василіянському Чину, який офіційні представники комуністичної влади, керівники «Ініціативної групи по возз'єднанню» вважали не інакше, як «...основним осердям УГКЦ», «...гвардією Ватикану», «...українськими єзуїтами», а василіянські монастирі «...штабами протидії історичним процесам навернення духовенства і віруючих уніатської церкви до віри своїх батьків в лоні Руської православної церкви»[48.— Арк.162-163.], [61. — Арк.- 25.].

Греко-католицьке чернецтво в повоєнний час — станом на 8 грудня 1945 р. — мало в Львівській області 11 чоловічих і 10 жіночих монастирів. Загальне число монахів сягало 480 осіб, з них 166 ченців і 314 черниць.[46.— Арк.7.], [75.— Арк.70-72]. В Тернопільській області, станом на 1 жовтня 1945 р., було 12 греко-католицьких монастирів, з них 8 чоловічих, в яких перебувало 42 ченці, і 4 жіночих з 33 черницями. [76.— Арк. 34.]. В Івано-Франківській області станом на 1січня 1945 р. діяло 13 греко-католицьких монастирів, із них 3 чоловічих і 10 жіночих, в яких перебувало 175 ченців і черниць [66.— Арк. 79.].

Галицька Провінція Василіянського Чину на західноукраїнських землях станом на 1944 р. нараховувала 17 монастирів, в яких перебував 161 монах: 66 отців, 78 братів та 17 клириків [34.— С.377.]. В Тернопільській області станом на 1 жовтня 1945 р. діяло 6 чоловічих і 2 жіночі василіянські монастирі, в яких перебувало 36 монахів і 26 монахинь [76.— Арк. 34.]. В Івано-Франківській області станом на 1 січня 1945 р. діяло 3 чоловічих і 3 жіночі василіянські монастирі [66.— С.79]. Закарпатська Провінція Чину в Мукачівській єпархії станом на 1944 р. нараховувала 5 василіянських чоловічих монастирів та 3 жіночих монастирі з 48 ченцями і 50 черницями [42.— С. 215-216.].

Як тільки була створена так звана «Ініціативна група по возз'єднанню» Української Греко-Католицької Церкви з Російською Православною Церквою, Василіянський Чин рішуче виступив проти.

Очолювані протоігуменом Галицької Провінції ЧСВВ о. Віталієм Градюком василіянські ченці одразу мобілізували всі свої сили на проведення активної агітаційно-роз'яснювальної роботи серед вірних проти «возз'єднання».

■ *о. Віталій ГРАДЮК, о. Т. ГАЛУЩИНСЬКИЙ, о. П. ФІЛЯС*

За його вказівкою отці і брати Чину розходяться по всіх парафіях, туди, де не було священиків, оскільки їх було заарештовано. Монахи-василіяни відправляють Служби Божі, надають духовну обслугу вірним і ведуть активну пропаганду серед населення проти «возз'єднання»[62.-Арк.60; 46.-Арк.104-105.].

Для протидії «Ініціативній групі по возз'єднанню» ігумен Золочівського монастиря ЧСВВ о. Йосафат Федорик (пізніше єпископ УГКЦ), ігумен Підгорецького монастиря ЧСВВ Мартиніян Луців, разом із Золочівським деканом о. Володимиром Лиском і о. Степаном Фітьом, створили підпільну релігійну організацію, в яку входили василіянські ченці, світські священики, а також вірні УГКЦ. Двічі було проведено нелегальні збори греко-католицьких священиків округи. На них було прийнято рішення бойкотувати «Ініціативну групу по возз'єднанню», а також підготувати спеціальні листівки. Священики зобов'язалися в своїх проповідях закликати вірних не піддаватися на возз'єднання і бути до кінця вірними Греко-Католицькій Церкві [70.— Арк.29-30.], [63.— Арк.114]. Під впливом василіян 9 парафіяльних священиків золочівського деканату Львівської області дали один одному присягу ніколи не переходити на православ'я [47.— Арк.101-102]*.

Такі нелегальні організації із греко-католицьких священиків для протидії «Ініціативній групі» створювалися василіянами по всій Галичині [46.— Арк.107-108.], [63.-Арк.106]. А ігумен Добромильського монастиря о. Макарій Розумійко скликав до себе парафіяльних священиків і взяв з них клятву, що вони не будуть приєднуватися до «Ініціативної групи по возз'єднанню» [47.— Арк. 126-127.].

З метою пропаганди ідеї «возз'єднання» УГКЦ з РПЦ радянськими, партійними органами влади організовувалися зустрічі греко-католицького духовенства із провідниками «Ініціативної групи по возз'єднанню». Коли на одній з таких зустрічей із о. Гавриїлом Костельником о. Володимир Лиско зачитав заяву спільних зборів греко-католицьких священиків Золочівського деканату про категоричну відмову перейти на православ'я, у відповідь почув: «...це василіянський дух» [29.— С. 73].

■ *Храм василіян в Івано-Франківську*

Василіяни не тільки вели клопітку систематичну роботу серед священиків і вірних УГКЦ у протидії процесу «возз'єднання», але й самі твердо стояли на своїх переконаннях. Наприклад, монахиня-василіянка с. Маргарета Будзинська говорила, що вона ніколи не відречеться від греко-католицької Церкви, заявляючи при цьому: «... Нехай навіть мене катують. Я впевнена, що ні один із василіян — монах чи монахиня не перейде на православ'я...»[46.— Арк.109].* Арештований монах — василіянський священик о. Йосафат Білан — на допиті казав: «...Я, будучи переконаним греко—католиком, вірним Ватикану і Папі Римському, відказався від переходу на православ'я і продовжував нелегально проводити Богослужіння за греко-католицьким обрядом»[52.— Арк.6.].

Такі заяви, сказані привселюдно представникам влади чи на допитах були непоодинокі. Дійсно, василіяни твердо стояли на своїх переконаннях. Жоден василіянський священик на православ'я не перейшов. Однак окремі

випадки їх відходу від Чину були. Але фактів переходу на православ'я не зауважено!

Активна діяльність василіян у протидії «Ініціативній групі по возз'єднанню» дала відчутні результати – процес «возз'єднання» йшов не так швидко, як би цього хотілося комуністичній владі. Так, за свідченням одного з провідників «Ініціативної групи по возз'єднанню» о. Антонія Пельвецького, на липень 1945 року в Станіславській області (тепер Івано-Франківська) до неї приєдналося лише 16 греко-католицьких священиків із 419 [60.— Арк.19-20, 30.], у Тернопільській 17 із 336 [60.— Арк.19-20, 30.], у Дрогобицькій (пізніше об'єднаній з Львівською) 163 із 333 [53.— Арк.72.]. У Львівській області 101 священик із 281 відмовився від «возз'єднання», а 55 з них залишили священичий стан або були репресовані. [55.— Арк. 130.]

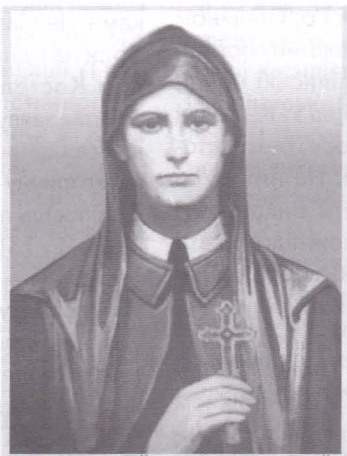

■ *Препмуч. о. Йоаким СЕНЬКІВСЬКИЙ*

Із наростанням добре організованого руху опору «возз'єднанню» починаються масові арешти не тільки греко-католицького духовенства, а й чернецтва. Обвинувачення стандартне — антирадянська агітація і пропаганда. Протягом перших місяців діяльності «Ініціативної групи по возз'єднанню» обласними управліннями НКВС з метою сприяння її функціонуванню було сфабриковано проти василіян десятки індивідуальних та групових справ. Тільки протягом цього часу було заарештовано і ув'язнено понад 30 василіянських ченців [34.— С.379.]. В першу чергу був арештований протоігумен Галицької Провінції о. Віталій Градюк, ЧСВВ. Він був засуджений на 10 років концтаборів і 5 років заслання [3.— № 3.— С.18], [49.— Арк.262.], [34.— С.608.]. Заарештовують також редактора «Місіонаря» — о. Єроніма Тимчука [70.— Арк.30.].

З метою паралізувати «...ворожу діяльність василіян», влада заарештовує найбільш активних ігуменів низки василіянських монастирів.

17 вересня 1945 було заарештовано ігумена Дрогобицького монастиря о. Віталія Байрака, якого по-звірячому закатовано у місцевій в'язниці [23.—С.54.], [6.— С. 114-115.]. У 2001 році Святішим Отцем Іваном Павлом II, Папою Римським, о. Віталій Байрак, ЧСВВ, проголошений Блаженним Преподобномучеником [6.— С. 4-5].

Преподобномученики о.Йоаким Сеньківський, ЧСВВ, о.Северіян Бараник, ЧСВВ, о.Віталій Байрак, ЧСВВ для наступних поколінь василіян є неперевершеним взірцем вірності Христовій Церкві, Василіянському Чину, найкращим взірцем Божого священика, василіянськогоченця і українського патріота.

Були заарештовані також ігумени провідних обителей Чину — ігумен монастиря Св. Онуфрія у Львові о. Йосиф Чепіль [46.— Арк.107-108.], Жовківського монастиря о.Модест Пелих [68.— Арк.28.], Добромильського о. Макарій Розумійко [47.— Арк.126-127], Золочівського о. Йосафат Федорик [68.— Арк.30-31], Крехівського о. Методій Борса. [46.— Арк.107-108.], Станіславського о. Григорій Балагурак [52.— Арк.7-8.], а також ігуменя Словітського василіянського жіночого монастиря мати Андрея Березовська [49.— Арк.262.], що загинула в концтаборі як ісповідниця віри. Всі вони були засуджені на тривалі строки концтаборів і заслання.

В 1945-1952 рр. окрім уже вище згаданих отців і братів Чину було ще заарештовано: о. Дам'яна Богуна, о. Бориса Пахомія, о. Йоси-

фа Риделя, о. Ігнатія Янтуха, о. Юрія Янтуха, о. Якова Тимчука, о.Маркіяна Когута, о.Павла Розкіпа, о.Мартиніяна Луціва, о.Модеста Пелеха, о. Юстина Романа, о. Миколу Щепу, о. Христофора Маргітича, о. Івана Сідея, о. Антонія Мондика та безліч інших.

Загинули в тюрмах, на каторжних роботах, в концтаборах і на засланні біля 20 василіян. Серед них: о. Павло Жупанський, о. Маркіян Повх, о. Павло Оленський, о. Порфирій Луцик, о. Євтимій Бобрецький, о. Павло Теодорович, о. Платон Мартинюк; брати Йосафат Рогатинський, Атанасій Доман, Гавриїл Будний, Миланій Піняж та ін. [34.— С. 606-617.]

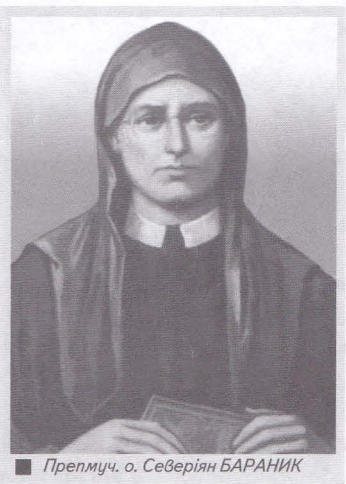

■ *Препмуч. о. Северіян БАРАНИК*

В чому полягала провина отців - василіян, яким інкримінували статтю 54-10 Кримінального кодексу УРСР, і відповідно до якої їх засуджували на тривалі строки ув'язнення в концтаборах і на засланні? У тому, що вони проводили пропаганду повалення, підриву чи послаблення влади, або скоїли окремі контрреволюційні злочини проти неї, як вказує ця стаття Кримінального Кодексу? Чи просто в тому, що вони були ревними василіянськими священиками, невтомними Христовими воїнами, сівачами Божого слова та милосердними до ближніх?

До речі, василіянські ченці, які були ув'язнені за роки панування в Західній Україні радянської влади, у 90-ті рр. XX ст. всі були реабілітовані. Як приклад, можна навести документ, виданий Управлінням Служби Безпеки України від 30 січня 2001р., в якому зазначається, що Байрака Володимира Васильовича реабілітовано 14 серпня 1995 р. А це значить, що звинувачення за ст. 54-10 Кримінального Кодексу Української РСР визнані помилковими й ієромонах Віталій Байрак визнається невинним [6.— С. 115.].

Жертвами політики терору і насильства над Василіянами стали ісповідники віри Кир Павло Гойдич, ЧСВВ, єпископ Пряшівський [6.— С.30-84.], [23.— С.51.], Кир Йосафат Коциловський, ЧСВВ, єпископ Перемишльський, які мученицькою смертю загинули у в'язниці [6.— С.92-100], [23.— С. 51.]. Святіший о. Іван Павло II проголосив їх у 2001 році Блаженними Священномученики. [23.— С. 51], [6.— С.4-5].

Сумна статистика василіянського мартирологу, складеного о. Дам'яном Богуном [34.— С.606-617], [3], свідчить: в Галицькій провінції ЧСВВ в роки панування комуністичного режиму було арештовано і ув'язнено 89 василіянських ченців, із них біля 20 загинуло у в'язницях, концтаборах, на засланні, в тому числі єпископ Йосафат Коциловський, о. Йоаким Сеньківський, о. Северіян Бараник, о. Віталій Байрак, котрі мученицькою смертю загинули в тюрмі, 4 пропало безвісти; в Закарпатській провінції заарештовано 9 василіянських ченців, як ісповідник віри загинув о.Йосиф Завадяк;

В Чехословацькій провінції загинули 33 василіянські ченці, в тому числі — єпископ Павло Гойдич, який помер у в'язниці як ісповідник віри. О. Полікарп Булик загинув в концтаборі при загадкових обставинах; у таборах примусової праці померли о. Йосиф Гомичко і о. Мануїл Главач .[44.— С.9-10.];

В Румунській провінції померло 18 василіянських ченців, один із них — о. Леон Ману загинув у в'язниці як ісповідник віри;

В Югославії жертвами комуністичного терору (розстріляні комуністичними партизанами) стали 2 василіянські ченці — о. Інокентій Тим-

ко та о. Іван Кухар.

Всього в країнах, де панував комуністичний режим було арештовано 151 отця і брата Чину, біля 30 із них загинуло у в'язницях, концтаборах і на засланні, біля десятка із них пропало безвісті.

З повним правом до них можна віднести слова з Апостольського Листа «Tertio millennio adveniente (Наближення третього тисячоліття)» Вселенського Архиєрея Івана Павла II від 10 листопада 1994 р., в якому він вказує, що «...у нашому столітті знову маємо мучеників, хоч часом вони й невідомі, мов «невідомі солдати» великої Божої справи. Їхні свідчення у Церкві не повинні відійти у забуття» [1.— С.41.], оскільки саме вони є тими живими каменями віри, які входять у Божу будівлю живої й незнищенної Христової Церкви.

■ *Препмуч. о. Віталій БАЙРАК*

Ще задовго до т.з. Львівського собору на основі розроблених таємних інструкцій, розпоряджень представників державних і партійних органів влади, а також радянських спецслужб було розпочато збір статистичної інформації про греко-католицькі монастирі, в тому числі й про василіянські.

Збиралася інформація про місце їх розташування, релігійно-місійну діяльність, наявність в монастирях святинь, які провокують численні прощі до монастиря, про монастирське майно та дані про культові будівлі, монастирські приміщення. Водночас ретельно фіксувалися всі біографічні дані про кожногоченця із всебічною характеристикою про нього [70.— Арк.27-28].

Особливу увагу приділялося нейтралізації діяльності монастирів. Пропонувалося: закрити при монастирях новіціяти, семінарії, школи з підготовки до духовних семінарій; ченців, що не мали сану ієромонаха, мобілізовували до війська, переселяли і об'єднували монастирі з таким розрахунком, щоб на території області залишилося по одній обителі від кожного Чину, а монастирські приміщення передавали для «культурно-просвітніх» установ [61.— Арк.27].

В своєму листі від 8 грудня 1945 Львівський обком Компартії України просить вище партійне керівництво УРСР (подаючи зібрану інформацію про греко-католицькі монастирі, в тому числі й василіянські), дозволити їх закрити: «...Враховуючи те, що монастирі розташовані в багатьох районах Львівської області і їх вплив поширюється на велику кількість місцевого населення, через що подальша робота з возз'єднання ускладнюється, просимо дозволу на переміщення монастирів і переселення їх ченців з місць, де вони мають вигідну «дислокацію» і сприятливі умови для своєї підривної роботи на периферію, до віддалених місць, ізольованих від населених пунктів монастирів, де б їх було краще тримати під наглядом»[46.— Арк.7]. І що цікаво, комісар державної безпеки УРСР С.Савченко із свого боку пропонував теж саме [63.— Арк.8-9].

Щодо переміщення василіянських монастирів, то їх передбачалося провести з таким розрахунком, щоб на території області залишити лише один. Всі василіянські монастирі пропонувалося «...переселити в монастир с. Крехів Жовківського району Львівської області. Цей монастир знаходиться далеко від райцентру і населених пунктів. Туди переселити: а) ченців з монастиря м. Львова; б) м. Золочева; в) м. Жовкви; г) с. Підгірці Олеського (тепер Бродівського — *авт.*) району» [46.—Арк.7-8].

В першу чергу атеїстичною владою було ліквідовано василіянське видавництво в Жовківському монастирі ЧСВВ [59.— Арк.3-10].

Місцем концентрації всіх чоловічих монастирів у Львівській області мало стати (а з часом і стало) с. Унів, точніше Унівський студитський монастир. Туди ж, у лютому 1949 р., із Крехівської обителі переселили і василіянських ченців (багато із яких були вже дуже похилого віку) [41.— С.293-294]. У спільній чернечій обителі, перетвореній на концтабір (пізніше його було реорганізовано в будинок перестарілих та інвалідів), монахи змушені були виснажливо працювати в полі, щоб власними силами прогодувати себе та ще й платити податок державі [17.— С.367]; [75.— Арк.12-15, 49-51, 70-78.]. Багато хто із них знайшов тут страдницьку смерть [35.— С.155]. Відповідний план щодо закриття греко-католицьких монастирів розробляється і в інших західноукраїнських областях [49.— Арк.314.]; [66.— Арк.124, Арк.135.], [2.— С.61.].

Аналогічну роботу пропонувалося провести і щодо жіночих василіянських монастирів. Наприклад, у Львівській області їх ще задовго до березня 1946 р. пропонувалося переселити до м. Яворова [46.— Арк.10.]. У Станіславській (тепер Івано-Франківській) області всі жіночі василіянські монастирі ще в березні 1946 р. мали бути переселені до села Підмихайлівці [31.— С.5], [66.— Арк.135.].

Але сестри-василіянки Станіславської жіночої обителі, очолювані ігуменею Йосифою Ісопенко, категорично відмовилися покинути свій монастир. Вони дуже добре розуміли, що це приведе до його ліквідації [2.— С.64.]. Лише 12 липня 1947 р., в результаті штурму «... військовим підрозділом з застосуванням бойової техніки» жіночої чернечої обителі, сестер-василіянок було насильно виселено [15.— С.50-51.], [31.— С.7], а монастирське приміщення передано у власність педагогічного училища. А матір-ігуменю Йосифу Ісопенко за небажання підкоритися, звинувативши її в тому, що «...вона 30 черниць свого монастиря виховувала в антирадянському дусі, для чого використовувала молитви з антидержавним змістом», ув'язнили строком на 10 років концтаборів [64 .— Арк.117-118.]; [67.— Арк.141].

Враховуючи те, що монахи живуть за рахунок пожертвувань віруючих, інтенцій для ієромонахів — влада намагалася обмежити таку підтримку ченців мирянами через заборону використовувати монастирські церкви як парафіяльні храми.

Зважаючи на те, що монастирі існують також за рахунок своїх господарств, влада обклала їх непосильними податками, поступово обмежуючи площі угідь та конфісковуючи худобу, техніку, реманент, приміщення господарського призначення з метою залишити чернечі обителі без продовольчої бази .

Паралельно до цих процесів, поступово набираючи все більшого розмаху велася широкомасштабна, прикрита декларативною свободою совісті безкомпромісна атеїстична, антирелігійна, антиуніатська, антивасиліянська пропаганда. Вона здійснювалася компартійним ідеологічним апаратом, всіма агітаційно-пропагандистськими структурами, культурно-просвітними установами, засобами масової інформації. В поєднанні із фальсифікацією змісту релігії, історії УГКЦ і ЧСВВ, вона була спрямована не тільки на те, щоб у свідомості західних українців посіяти зерна атеїстичного світогляду, але й мала формувати негативний імідж, як УГКЦ так і Василіянського Чину.

Після т. з. Львівського собору всі василіянські монастирі, які на той час ще ледь існували, були ліквідовані. Станом на травень 1946 року були закриті всі монастирі Чину в Тернопільській області [59.— Арк.79.]. Останній василіянський монастир у Львівській області — Крехівський — було закрито 15 лютого 1949 р. [49.— Арк. 218-222.]. Перед

■ *Монастирський комплекс у с. Підгірці (Львівська обл.)*

цим влада достатньо попрацювала над фабрикуванням компромату проти василіян, звідусіль зібраних до цього монастиря [41.— С.291-292]; [49.— Арк.218-222; Арк.260-262.]. Найдовше Василіяни залишалися у Гошівському монастирі (тоді Станіславська тепер Івано-Франківськ область), який був ліквідований в результаті чекістсько-військової операції 26-27 березня 1950 р. [52.— Арк.1-14.]; [682.— Арк.128]. Із жіночих василіянських монастирів найдовше протримався (аж до 1952 р.) монастир сестер-василіянок у с. Суховолі, що в Городоцькому районі [17.— С. 368.].

Завершальним етапом остаточної ліквідації василіянських монастирів була націоналізація їхнього майна.

Хоча ззовні це виглядало як турбота місцевої влади про стан монастирських споруд та майна. Свідченням цього може бути одна із постанов Львівського облвиконкому, у якій зазначалося: «...Враховуючи, що через відсутність господарського керівництва руйнуються будівлі, майно та церковне начиння Жовківського монастиря ... передати будинок, будівлі і меблі монастиря василіян у тимчасове користування Жовківському виконкому депутатів трудящих...»[59.— Арк.10.]. Інший приклад: монастирську церкву, що тривалий час функціонувала як парафіяльна в с. Підгірцях Бродівського району, в 1960 р. було закрито владою «...при добровільній згоді на те віруючих місцевих жителів», надалі її передано під господарський склад облтубсанаторію, який би мав дбати про її збереження [71.— Арк.70.] Фігуру Божої Матері, що стояла на подвір'ї коло церкви, місцеві компартійці таємно вночі зняли з постаменту, вивезли в ліс і кинули в хащі. Пізніше її на звалищі знайшов житель Пліснеська Михайло Микитин [16.— С. 8.].

Як використовувалися монастирські комплекси — церкви, каплиці, дзвіниці, які були історико-архітектурними пам'ятками? Їх переоблаштовували:

Монастирську церкву св.Онуфрія у Львові — під музей І. Федорова, а приміщення монастиря частково під робітничий гуртожиток;

Під музей релігії та атеїзму було переобладнано монастирську церкву св. Юра в Червонограді, а монастирські приміщення використовувалися для потреб автошколи, пошти та ін. [26.— С.26];

В Погоні, в монастирському приміщенні розмістили психлікарню, а Святоуспенську церкву доведено до руйнації [14.— С.279];

В Івано-Франківському монастирі церкву, використовуючи її спочатку як продовольчий склад, пізніше як книгосховище, довели до аварійного стану; до монастирських приміщень добудували кінотеатр [19.— С.186.];

Келії Підгорецького монастиря використовували як палати облтубсанаторію, а монастирську церкву Благовіщення Пречистої Діви Марії перетворено на господарський склад, нижній поверх дзвіниці переобладнано під лазню, в каплиці було розташовано дизельну електростанцію [71— Арк.70.], [6.— С. 8.];

В Лаврівському монастирі церкву Св. Івана (що на цвинтарі) підірвано (будматеріал з її руїн використали для будівництва свинарника), а в монастирських приміщеннях розмістили школу для неповносправних дітей, поштове відділення, клуб, у дзвіниці — склад

для зберігання вугілля [40.— С. 42-43];

Монастирську церкву Бучацького монастиря Чесного і Животворящого Хреста переобладнано під навчальний корпус, (посередині церкви було виставлено зернозбиральний комбайн, як наочний посібник), а приміщення самого монастиря пристосовано під гуртожиток, навчальні класи, виробничі майстерні та кузню для школи механізації сільського господарства (пізніше СПТУ) [38.— С. 109];

У василіянському монастирі в Краснопущі із церкви Св. Івана Хрестителя зробили кухню, їдальню та клуб, а приміщення монастиря використали для психоневрологічного диспансеру [9 —С. 207];

В Крехові в монастирських келіях функціонувала школа для неповносправних дітей, одночасно це був гуртожиток. Церква і всі інші приміщення використовувалися під склади вугілля, дров і всілякого мотлоху [41.— С. 312];

В Улашківцях у монастирській церкві зберігали зерно, потім цемент, а пізніше вона довший час була занедбаною. Кам'яну огорожу навколо монастиря було розібрано, а з матеріалу збудовано конюшні конезаводу [5];

В Боронявському монастирі в церкві спочатку розмістили дитячий садок, пізніше тут зробили склад для зерна, овочів. Після невдалої спроби її зруйнувати (вірні вчинили супротив) залишили в аварійному стані, обгородивши сіткою з колючим дротом [24.— С.13-16.];

У Жовкві в монастирських приміщеннях розмістилася поліклініка;

У Дрогобичі чернечу обитель було пограбовано, потім перетворено спершу на тюрму, а пізніше — у клуб [12.— С.121];

У Добромилі в монастирських приміщеннях перебував будинок для перестарілих та розумово неповносправних людей.

Під час ліквідації монастирів одночасно було знищено й унікальні василіянські архіви, бібліотеки. В першу чергу тут потрібно згадати Василіянський Центральний архів і бібліотеку Чину, що знаходилися у монастирі св. Онуфрія у Львові,— а це (станом на 1939 р., за даними о. Михайла Ваврика) 600 найрізноманітніших рукописів, історичне значення яких безцінне, і 40 000 томів книг, переважна більшість з яких — стародруки.[7.— С.40.] Вберегти її від повного пограбування і знищення допоміг академік П. І. Крип'якевич. Значна частина рукописів, стародруків з їх фондів зберігається у Центральному державному історичному архіві в м. Львові та науковій бібліотеці НАН України ім. В.Стефаника. Частина їх була передана в книгозбірні й архіви Києва, а найбільш значимі поповнили московські архіви та бібліотеки. Але багато їх розкрадено або просто знищено.

Така ж доля спіткала й інші василіянські бібліотеки, багаті на давні рукописи та стародруки. Наприклад, монастирську бібліотеку в Улашківцях спалено на подвір'ї самого монастиря. Частину книг, незважаючи на погрози розправи, врятували і забрали додому жителі села. Невдовзі за це деякі із них зазнали переслідувань[5]. Бібліотеку Підгорецького монастиря, в якій відповідно до реєстру книг нараховувалося лише одних стародруків 445 і 16 рукописів з XVI-XVII ст. [45.— Арк.1-4.] теж була знищена. Тільки окрема частка книг з цієї монастирської бібліотеки зберігається у фондах Центрального державного історичного архіву в м. Львові та науковій бібліотеці ім. В.Стефаника.

І хоча внаслідок рішень так званого Львівського собору офіційно було ліквідовано УГКЦ, але це ніяк не означало, що її не стало, що її було знищено, а Василіянський Чин як її складова невід'ємна частина, її осердя перестав існувати. Василіяни обрали для себе тернисту дорогу підпільного служіння Богу, Церкві і українському народові.

(продовження буде...)

СВЯЩЕНИК – ПЕДАГОГ – НАУКОВЕЦЬ

***Володимир АНДРУШКО**, доктор філософії, проректор з науково-педагогічної роботи,*
***Олег ОГІРКО**, доктор філософії, ад'юнкт-професор Львівської національної академії ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького*

В цьому році виповняється 85 років від народження та 60 років священства о. Василя Володимира Зінька, ЧСВВ, місіонера Львівського Святоонуфріївського монастиря, магістра канонічного права, письменника, педагога і вченого.

Отець Василь Зінько – відомий український журналіст у ділянці релігійної преси. Він народився в м. Сокалі Львівської області 15 лютого 1922 року. У 1936-1937 роках навчався в Малій семінарії отців редемптористів. Незабаром його сім'я емігрувала в Аргентину. Василь пішов учитися в Малу Василіянську семінарію святого Йосифа в Прудентополісі (Бразилія). 1941 року вступив до Чину святого Василія Великого (ЧСВВ). Упродовж 1943-1946 років студіював філософію й теологію в Ірасемі (Санта Катарина). Довічні обіти склав 1946 року. Священичі свячення одержав 1 червня 1947 року в Прудентополісі з рук єпископа Антонія Маззаротта. Навчався в Папському університеті „Gregorianum" у Римі. Душпастирював в Бразилії, Аргентині для української діаспори. В 1994 році прибув в Україну до Львова, де в монастирі св. Онуфрія став головним редактором християнського часопису «Місіонар». Обновив Марійську Дружину молоді у Львові при церкві св. Онуфрія, зайнявся організацією молоді «Містична троянда» при церкві св. Андрія, керував процесійним товариством «Святої Терені», Католицьким Скаутством Європи для хлопців та проводив з ними декілька літніх таборів у Закарпатті, де давав для них духовні науки. Створив братство медиків імені св. Луки, яке популяризує здоровий спосіб життя.

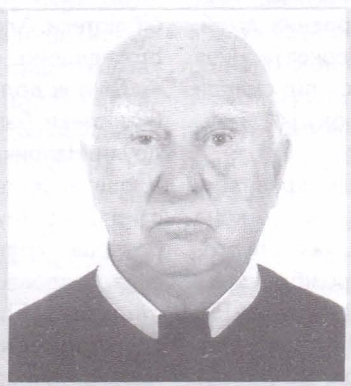

■ о. Василь ЗІНЬКО, ЧСВВ

Проводив численні реколекції для парафіян храмів св. Онуфрія, св. Андрія та в багатьох інших храмах Західної України, а також мав духовні бесіди для молоді, дітей, мужчин, жінок, педагогів, медиків. Їздив із щорічними місіями до української діаспори в Литву, Латвію та Естонію. З особливим завзятям о. Василь проводив лекції для студентської молоді багатьох навчальних закладів Львова, а особливо для студентів Львівської національної академії ветеринарної медицини імені С. З. Гжицького, Львівського національного університету ім. І. Франка, Львівського державного лісотехнічного університету та інших. Не шкодуючи свого здоров'я, практично з понеділка по п'ятницю, безкорисливо проводив зі студентами заняття з релігієзнавства, християнської етики, етики та естетики, психології та педагогіки, культурології, філософії, політології, соціології, сповідуючи головний принцип праці лікаря душ людських: «Aliis inserviendo, ipse consumor» – «Служачи іншим, згоряю сам». Неодноразово отець наголошував, що йде до молоді, незважаючи на різні перешкоди, бо цю молодь дуже важко побачити в церкві на

Богослужіннях, а тому вважав своїм пастирським обов'язком привернути їхні душі до Божественного Абсолюту.

Ієромонах-василіянин за харизмою свого чину теж активно займався і займається донині плідною науковою роботою. Не перелічити сфер наукової роботи о. Василя: від історії Церкви до християнської етики, догматики, релігієзнавства, біоетики, українознавства та інших. Має численні публікації в наукових збірниках, журналах, матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій. З 2000 року по сьогоднішній час є учасником цілої серії міжнародних конференцій на теми: «Історія релігій в Україні», Львів, 2001-2006; «Галицьке Євангеліє (1144-2004) в історичному, культурному та духовному житті Європи», Івано-Франківськ, Москва, 2004; «Religia a gospodarka» – Lublin, KUL, 2005; «Nierywnosci spoleczne a wzrost gospodarczy w obliczu regionalizacji i globalizacji», Rzeszuw, 2005; «Consequences of Rights Infringements in Public Law and Privat Law», Daugavpils University, Latvijb, Daugavpils, 2005; «Этика и гуманизм», Симферополь, 2005; «Формування духовно і морально зрілої особистості у процесі викладання гуманітарних дисциплін», Львів: ЛІ МАУП, 2004-2005; «Этносоциальные и конфессиональные процессы в современном обществе», Гродно, Беларусь, 2005; «Нормы и парадоксы сознания и мышления, их проявления в современном обществе, культуре и языке», Луганськ, Цюріх, Женева, 2005; «Биоэтика – путь к мировым стандартам», Харків, 2005; «Сучасні проблеми гуманізації та гармонізації управління», Харків, 2005; «Релігія і суспільство: нові преференції», Чернівці, 2006; «Образование в многокультурном обществе: традиции и инновации», Севастополь, 2006; «Розвиток ідей біоетики в європейському контексті», Київ, 2006; «Проблеми української термінології. Слово Світ» , Львів, 2004, 2006; «Наука и религия в духовном возрождении общества», Одеса, 2006.

Цікаво, що отець Василь наслідує кращі зразки меценатства в українському народі, зокрема, слуги Божого митрополита Андрея Шептицького, вважаючи, що Церква повинна вкладати інвестиції і в науку, щоб вона стала на службу Богові і Батьківщині, а тому неодноразово сприяв фінансовій допомозі окремим науковцям у поїздках на міжнародні конференції, зокрема в Польщу, Латвію, а також до Києва, Житомира, Луцька, Чернівців, Севастополя. Як священик, він глибоко усвідомлює слова Святого Письма: «Більше щастя – давати, ніж брати»(Ді. Ап. 20,35).

Отець Зінько (літературний псевдонім – Володар Буженко) – автор змістовних публікацій на теми християнського життя і моралі. З-під його пера вийшли цікаві книжки: «Українська школа в Бразилії», «Пустельник на Зеленім Клині», «На Червоному степу», «Історія Церкви», «Буквар української дитини», «Глибина і ширина християнської правди: Догматика», «Іван Сулима», «Християнське блаженство», «Святий Йосафат між піньорами», «Вибір майбутнього», «Там, де гору Тайо видно», «З Мозолівки до Сан Жвон де Капанема», «Служебниця Пренепорочної Діви Марії», «На службі святій Богоматері Анні», «Пресвятому Серцю Ісусовому», «Місіонес – уздовж і впоперек», «Стежки та дороги пластуна Пезя» та інші. Своєрідним українським бестселером стала його книжка «У степу червоної землі» про життя українських емігрантів в Аргентині, де автор реалістично розповідає, як українці їдуть в далекий світ, щоб там закорінювати український спосіб життя, українську культуру, свою господарність, працьовитість та вихованість. Його герої — це симпатичні й розумні люди, що зуміли дати собі раду на чужині, де не втратили того, що успадкували від батьків у рідному краю. Провідною думкою книг отця є глибока віра українців у Бога, прагнення жити за християнськими засадами.

У своїх проповідях та повчаннях для молоді

о. Зінько часто наголошує на тому, що справжнє християнство має чотири суттєві риси, які виражаються визнанням: Воплочення й тим самим спасіння людського роду Сином Божим, де посередницею є Пресвята Богородиця; першенства св. апостола Петра; сповіді, яку подарував Апостолам Христос; Пресвятої Євхаристії, встановленої Господом нашим Ісусом Христом. Вселенську Церкву отець часто називає Петровою, виражаючи свою синівську любов до Христового намісника, а нашу Греко-Католицьку Церкву — Йосафатівською, підкреслюючи величезну роль священномученика Йосафата Кунцевича в утвердженні рішень Берестейської Унії на наших землях, за яку він заплатив своїм життям. О. Василь має винятковий дар звертатися з духовними повчаннями до різних категорій слухачів, промовляючи до них доступною, зрозумілою мовою. В розмові з науковцями, педагогами він спілкується як філософ, а в розмові з молоддю, як педагог. Надзвичайна пам'ять місіонера, його широка ерудиція, знання латинської, грецької, італійської, німецької, польської, португальської мов захоплюють слухачів та духовно й інтелектуально збагачують їх. У своїх бесідах о. Василь часто вживає народні приказки та гумор, які роблять його лекції унікальними й такими, що запам'ятовуються на все життя. Особливо натхненно він промовляв до вчителів християнської етики, яким у Львівському Будинку учителів давав цінні дороговкази для християнсько-етичного виховання молоді. Він часто наголошує, що християнська етика сприяє утвердженню національної свідомості та належно оцінює гідність людської особи. Звертає увагу, що християнська етика вивчає поведінку людини як свобідної істоти у напрямі до остаточної мети — осягнути Царство Боже. Основою цієї науки є відповідальність перед Творцем за превеликий дар свободи.

Часто праця отця-місіонера скерована на те, щоб, за його словами, спам'ятати і навернути до Бога сучасних безвірків, які вперто не хочуть визнавати Божого маєстату. Особливою заслугою отця перед Україною є те, що він всіляко популяризував українську мову, проживаючи в Бразилії та Аргентині, всі реколекції проводив українською мовою, за що державна влада часто не дозволяла йому їхати на місії, а тепер в Україні на багаточисленних наукових конференціях теж наголошує про святий обов'язок наших громадян шанувати і повсякчасно вживати нашу вишневу, солов'їну мову Тараса Шевченка, Лесі Українки та Івана Франка.

Многая і благая літа Вам,
високопреподобний отче і вчителю!

ЮВІЛЕЇ СВЯЩЕНСТВА

Один із найактивніших ієромонахів Василіянського Чину в Україні в часи підпілля, о. Володимир Палчинський, 29 січня 2007 р. відзначив 35 років священичого служіння.

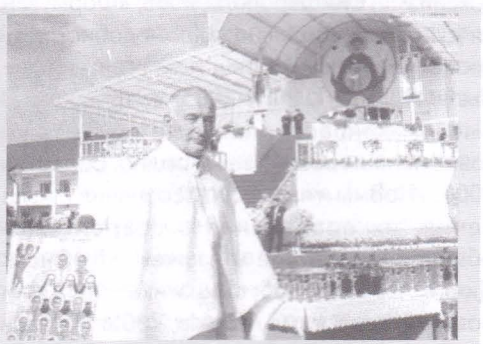

■ *о. Володимир ПАЛЧИНСЬКИЙ, ЧСВВ*

Починаючи з Львівщини, він відважно та жертовно обслуговував підпільних греко-католиків майже в усіх областях України. Після виходу з підпілля він розгорнув ще ширшу духовну діяльність, передусім у Золочеві та Івано-Франківську, де і зараз виконує служіння ігумена.

У далекій Бразилії виповнилось 30 років священства о. Жералда Дацюка, ЧСВВ. Цей здібний та жертовний ієромонах душпастирював у кількох василіянських парафіях у Бразилії, а найширшу духовну діяльність розгорнув у Бразилії, у м. Кампо Моврон.

Члени редакції та редколегії бажають всім ювілярам щедрого Божого благословення на подальше монаше і священиче служіння.

На многії літа!

ПОЖЕЖА ЗНИЩИЛА ДЕРЕВ'ЯНИЙ ХРАМ

У с. Нові Безрадичі, вул. Першотравнева, 1в, Обухівського району, Київської області, 27 грудня 2006 року, було спалено дерев'яну церкву, яку вірні греко-католики спорудили, завдячуючи допомозі доброчинців з різних куточків України.

Як повідомив ігумен київського монастиря Отців Василіян о. Василій Тучапець, ЧСВВ, вірні греко-католики, які проживають у цьому та навколишніх селах, звернулися до отців Василіян із проханням побудувати церкву й кілька келій, як дочірний монастир від київської обителі св. Василія Великого, щоб вони на місці могли брати участь у богослужіннях. Адже до Києва їм треба доїжджати понад тридцять км. Рішенням виконавчого комітету сільської ради від 23 листопада 2006 року було надано дозвіл на будівництво церкви, житлового будинку-монастиря та інших господарських будівель.

Дерев'яну церкву було споруджено у Коломиї. Опісля її розібрали та перевезли до Нових Безрадич. Храм вже було побудовано, завершувалось зведення даху та куполів. На жаль, недовго довелось радіти вірним із того, що в них постала церква. Пожежа, яка почалася в ній 27 грудня рано-вранці, майже дощенту знищила дерев'яний храм!

На запитання, як все сталося, сторож відповів, що за годину перед початком пожежі він поїхав додому, щоб заправити машину. Коли повернувся близько п'ятої години, церква вже горіла... Всіх цікавить, що ж стало причиною пожежі. Через те, що до церкви ще не було підведено жодних комунікацій: ані електромережі, ані газу, напрошується висновок, що скоєно навмисний підпал. У самому селі отці не мали жодного конфлікту з місцевим священиком чи мешканцями.

■ *Дерев'яна церква, що згоріла у с. Нові Безрадичі*

Незважаючи на все, вірні погоджуються, що потрібно розпочати будівництво вже мурованої церкви.

Просимо вашої підтримки та допомоги. Кошти можна надсилати на рахунок:

МОНАСТИР
СВЯТОГО ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО
м. Київ, вул. Вознесенський узвіз, 7
р/р 26003010939001
в «УКРІНБАНК» м. Києва
вул. Смирнова - Ласточкіна, 10-А
МФО 300142 код ЄДРПОУ 21710220

ПРОЩА ТЕЗЕ В ЗАГРЕБ

Оля КУДИК, Надія МИРКА

Цьогорічна 29-та європейська зустріч молоді, організована монашою спільнотою ТЕЗЕ (Франція), відбулась в столиці Хорватії Загребі з 26 грудня 2006 по 1 січня 2007 р., на яку приїхало 70 тисяч молоді з різних країн світу. З України було 1200 чоловік (поляків, для порівняння, — 8 тисяч).

До Хорватії наша група з церкви св. Онуфрія вирушила 26 грудня.

27 грудня зранку ми були в столиці Угорщини Будапешті. Там прогулялись містом, побачили багато цікавого, особливо нам сподобались мости через річку Дунай, яка сполучає дві частини міста: Буду і Пешт. Наприкінці дня спільно з групами з Донецько-Харківського і Одесько-Кримського екзархату молились Українську Літургію в костелі св. Імре.

28 грудня в Загребі нас зустріла робоча група з Тернополя і брат Донах, який був відповідальний за прочан з України. Там нам роздали картки на харчування і проїзд в міському і приміському транспорті, програму зустрічей і карту міста. Розділили нашу групу на 5 маленьких груп і направили в різні парафії Загреба.

Увечері того ж дня ми зустрілись з молоддю зі світу на вечері, а потім на молитві в одному з залів Загребського виставкового центру.

■ *Українська молодь у Загребі (Хорватія)*

Спілкуючись з хорватами, ми переконались, наскільки вони близькі ментальністю до українців, вони теж пережили геноцид проти своєї нації, і то зовсім недавно. В 90-х роках, на цій території була війна з сербами, багато мирних жителів були фізично винищені сербами, сиділи в тюрмах і концентраційних таборах, багато з них поховані в братських могилах. Ще досі хорвати шукають своїх родичів, чи місця їх поховання. Ті, хто пережив війну, переконані, що їх врятувала Богородиця і молитва на вервиці. Цьогорічна зустріч в Хорватії була важливою місією у творенні миру на Землі. Адже на цю зустріч прибула і молодь з Сербії.

Основою звернення до молоді цього року був лист з Калькутти і його теза: «Все людство творить одну єдину родину, і Бог живе в кожній без винятку людській істоті, завданням кожного з нас є творити мир у місцях, де живемо». Тисячі молодих людей різними мовами молились за мир у світі.

Програма зустрічі виглядала так: зранку відбувалась молитва на парафії, на яку приходили всі прочани, які жили на цій парафії і їх господарі. Потім в малих групах обговорювались тези Листа з Калькутти.

На обід і ввечері молитва відбувалась у виставковому центрі м. Загреба, де були ще й розважання брата Алоїза (наступника бр. Роже). Помітною була увага хорватських політичних і церковних діячів до зустрічі молоді. Кожного дня на молитву приходив хтось з них. Був прем'єр-міністр, мер міста, міністр освіти.

31 грудня в неділю для української групи в церкві св. Кирила і Методія була Літургія в

Візантійському обряді, але на хорватській мові. Літургію співслужили 12 отців з України, серед них і провідник нашої групи о. Йосафат Фітель, ЧСВВ. Літургія служилась на подяку за прожитий рік і всі отримані ласки. Під час літургії відбулося Хрещення однієї пані з Хорватії. Родина, парафія і ми — присутні в церкві — дуже раділи за нового члена християнської спільноти.

Цього ж дня була зустріч брата Донаха з всіма українцями, на якій він подарував нам ікону «Дружби», яку відправлено в м. Тернопіль. Ще ми довідались що в Загребі є українські сестри ЧСВВ і їх відвідали.

Ввечері була остання зустріч з братами з ТЕЗЕ, які закликали нести мир в наші сім'ї, родини, спільноти і країни. І запросили на наступний рік в Женеву (Швейцарія).

Ввечері 31 грудня на парафіях була організована зустріч Нового Року, яка почалась молитвою о 23 год. В перші секунди Нового Року задзвонили дзвони, заіскрився феєрверк, і всі почали обійматися, вітаючи один одного. Потім всі мали нагоду скуштувати хорватських солодощів. Після того, як всі почастувались, відбувся фестиваль народів. На нашій парафії Марії Помічниці перебувало приблизно 250 прочан, представників дванадцять націй. Українців було тільки десятеро, найменше з усіх. Мабуть кожен з нас відчув, що ми презентуємо в світі свою країну своїм виглядом, поведінкою, і, зрештою, своїми костюмами, піснями чи колядками.

В перший день Нового Року в нас на парафії всі молились літургію в західному обряді, важливі читання проголошувались різними мовами і навіть українською, а проповідь перекладалась на англійську.

Потім для нас організували святковий обід в родинах, були обмін подарунками, сльози прощання, від'їзд...

Україна зустріла нас снігом.

Люба КЛОВАНИЧ, учасниця прощі с. Бороняво

З 28 грудня 2006 р. по 1 січня 2007 р. я взяла участь в «паломництві довіри на землі». Така європрейська зустріч молоді для мене була дуже цікавою, тому що я вперше побувала на ній.

Гостинність хорватського народу вразила, мабуть, кожну людину, яка перебувала на цій зустрічі. Всю молодь-паломників було розселено до родин. Хорватські сім'ї не відмовляли нам ні в чому, їхня ввічливість, гостинність назавжди залишиться в пам'яті.

Мета зустрічі ТЕЗЕ: «Мир у всьому світі, єдність усіх народів». Навіть ікона, на якій Ісус Христос обіймає зовсім незнайому нам людину, говорить про те, що в кожній людині, знайомій чи незнайомій, ми повинні вбачати Ісуса.

Тиша, спокій, спільні молитви з братом Алоїзом, розважання на різні теми в групах, малих чи великих, сприяли активному спілкуванню молоді між собою.

Молоді прочани активно брали участь в усіх молитвах і розважаннях, і я думаю, що кожний, повернувшись до своєї країни, принесе в серці мир і радість.

Кожна спільна молитва з братами у великій залі починалась із запалення свічок. Маленький хлопчик підходив з ліхтариком до братів, а потім вогонь передавали до залу. Всі присутні повинні були отримати вогника один від одного. Розповсюдження цього полум'я від однієї людини до іншої говорило про те, що цей вогник любові випромінюється тільки від Бога, і ми всі покликані принести мир до своїх країн, сімей, родин.

Їдучи на цю зустріч, для мене було загадкою: Яка це зустріч? Чи витримаю я? Чи мені сподобається? Зараз кажу з впевненістю, що ще раз хочу побувати на такій зустрічі.

ВІДТВОРЕНИЙ В ПРОЕКТІ ХРАМ СВЯТОГО ДУХА ЧЕКАЄ БУДІВНИЧОГО ЧЕТВЕРТИЙ РІК

Степан БОРУЦЬКИЙ

24 червня 1782 р. у Львові було створено Руську (греко-католицьку) семінарію, яка, згідно із декретом австрійського цісаря Йосифа II, отримала тодішні будівлі костелу св. Катерини Сієнської та монастиря домініканців (1722-1729). Так монастирські приміщення перетворилися на духовну семінарію (із 1928 р. — богословську академію), а костел перейменували на церкву Святого Духа.

Про подальшу долю цих львівських сакральних споруд (вул. М. Коперника) розповідає заслужений архітектор України Інституту Укрзахідпроектреставрації Ганна Новаківська.

— Упродовж своєї тривалої історії греко-католицька семінарія (академія) та церква Святого Духа зазнали чимало різних адапційних пристосувань, реставрацій, перебудов і добудов, — говорить п. Ганна. — Так, зокрема, у церкві встановили п'ятиярусний іконостас у стилі рококо, новий портал, обновили фасад, переклали дах, нарешті впровадили парове опалення. Згодом побудували, а відтак і перебудували граничний цегляний мур, виконали значну кількість столярно-різьбярських та бляхарських робіт. Наприкінці 40-х — на початку 50-х років XVIII ст. поряд із храмом звели барокову триярусну дзвіницю.

■ *Дзвіниця церкви Святого Духа*

— А що можна сказати про архітектурний стиль храму Святого Духа?

— Це сакральна однонавна базилікального типу будівля в стилі бароко. Півкругла, зорієнтована на захід, апсида, перекривалася двосхилим високим дахом, що утворював трикутний фронтон. Головний вхід оздоблював портал у формі портика. Інтер'єр церкви мав розвинені пілястри, глибокі ніші, поєднання півциркулярного з люнетами і дзеркального склепінь у вівтарі.

— Як храм Святого Духа пережив світові війни?

— Трагічні події першої світової війни його щасливо оминули. А в листопаді 1918 р. під час українсько-польської війни були дещо пошкоджені стіни семінарійних будинків. Найгірше сталося 15 вересня 1939 року. Того дня німецький бомбардувальник, атакуючи приміщення пошти, фактично повністю зруйнував церкву Святого Духа. Однак, вже в 1942 р. з ініціативи тодішнього ректора богословської академії отця-доктора Йосифа Сліпого відбувся конкурс проектів відбудови храму. Шкода, але окупаційна німецька влада не дала дозволу на його будівництво.

— Чи змінилася ситуація навколо храму в радянські часи?

— Ще у 50-х роках XX ст. були розібрані руїни церкви, а натомість облаштовано спортивний майданчик університету. В уцілілих приміщеннях академії розташувалися

його факультети, телефонна станція, а згодом поряд була збудована середня школа № 9. Поруч поставлено пам'ятник Маркіяну Шашкевичу (у 30-х роках XIX ст. він навчався в семінарії) та створено музей «Русалки Дністрової». Вважаю, що збереженню дзвіниці сприяв її статус пам'ятки державного значення. Неподалік маємо нову трамвайну колію із зупинкою.

— Розкажіть, будь ласка, про сьогоднішні будні цього майданчика?

— Насамперед тут відновила своє життя греко-католицька громада (адміністратор — о. Любомир Ржиський). З дозволу нашого патріарха-опікуна української матеріальної і духовної спадщини, незмінного директора Львівської галереї мистецтв Бориса Возницького їй передали перший поверх дзвіниці для проведення богослужінь та інших відправ. А зважаючи на воістину історичне значення церкви Святого Духа та семінарії (академії), із стін яких вийшло чимало священиків, поетів, композиторів, львівська громада вирішила відтворити зруйнований храм. Почуваюся вельми щасливою, що у 2002 р. таку роботу, а саме проект відтворення церкви довелося

■ *Меморіальна дошка на вул. Коперника*

виконати мені. Це точна копія колишнього храму Святого Духа, детальні архітектурні обміри якого зроблені влітку 1933 р. українським мистецтвознавцем Володимиром Січинським. Щоправда, його ліва сторона віддалена на 3,5 м від нинішнього корпусу університету. Це зроблено з метою вільного доступу до сучасних сусідніх об'єктів.

Отож, тепер справа за будівничими, меценатами і жертовністю львів'ян. Тому будемо просити Господа, щоб Він благословив це благородне починання...

РЕКОЛЕКЦІЇ ДЛЯ НАРОДУ

З 21 по 24 грудня 2006 року о. Йосафат Воротняк, ЧСВВ, провів передріздвяні реколекції для вірних сіл Малий Березний і Мирча, що у Великоберезнянському районі на Закарпатті. Темою реколекцій була свята Тайна Покаяння. На цю ж тему о. Йосафат провів передріздвяні реколекції для вірних міста Тячів на Закарпатті з 3 по 5 січня 2007 року. Численні вірні приступили до Святих Тайн і придбали з цієї нагоди духовну літературу для поглиблення знань і своєї віри.

З 11 по 14 січня 2007 року при Василіянському монастирі в столиці Волині — Луцьку, — настоятель Василіянської Місійної станиці в смт. Покотилівці біля Харкова о. Онуфрій Репецький, ЧСВВ, провів реколекції для вірних на тему свободи дітей Божих. У такий спосіб, всі вірні мали змогу підготуватися до празника св. Василія Великого — покровителя Луцької василіянської парафії.

ЖИТТЯ, ПОДАРОВАНЕ БОГОВІ

Ярослав СТЕХ

Отець Йосафат Романик, ЧСВВ, — визначний і заслужений душпастир, довголітній протоігумен Чину святого Василія Великого в Польщі й духівник у монастирі в Перемишлі. Він — колишній Генеральний вікарій УГКЦ протягом восьми років та один із діячів, які провадили подвижницьку релігійну діяльність у часи занепаду, а особливо в часи відродження життя УГКЦ у Польщі.

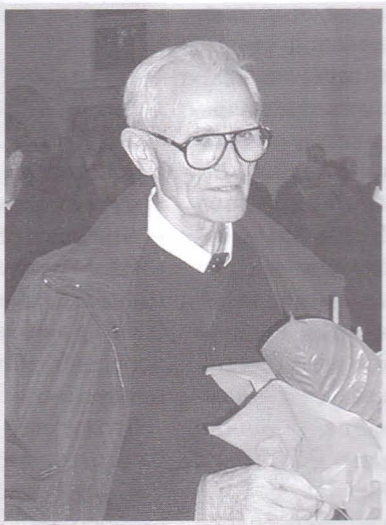

■ о. Йосафат Василь РОМАНИК, ЧСВВ

Василь Романик (який потім прийняв чернече ім'я Йосафат) народився 21 червня 1919 р. в селі Лисків Жидачівського повіту в родині Івана й Параскевії з дому Бойко. В сім'ї Романиків, окрім Василя, було ще троє дітей. Лисків, в якому народився майбутній священик Йосафат, було типовим галицьким селом, де селяни трудилися на землі, й більшість із них навіть не мріяли про освіту.

Дитячі роки Василя промайнули надзвичайно складно й убого. Коли хлопцеві виповнилося заледве п'ять років, помер батько. Найстаршій сестрі тоді було неповних 10 років. Нелегко було матері самій виховувати четверо малих дітей. Але, тяжко працюючи, вона віддала дітей до початкової школи. Після того, як Василь її закінчив, мати вирішила послати його до Місійного інституту (середньої школи) отців Василіян у Бучачі. Ця школа давала не лише глибокі знання з обов'язкових предметів, але одночасно прищеплювала глибокі національні почуття своїм учням. За словами отця С. Дзюбини, «тодішні духовні школи давали не лише богословську науку, але також вчили палкої любові до своєї Батьківщини й народу». Василь був старанним учнем, вирішив вступити до Василіянського чину і в лютому 1936 р. склав перші чернечі обіти, після яких був скерований до Добромильського монастиря на подальше навчання, де здобув середню освіту.

Для продовження теологічної науки його відіслали до Кристинополя (тепер Червоноград). Тут застала о. Йосафата II світова війна. Під час німецької окупації він поглиблював теологічну освіту і закінчив духовну семінарію в серпні 1942 р. В монастирі у Крехові склав урочисто вічні обіти, а 27 грудня 1942 р. з рук Блаженного єпископа Кир Никити Будки отримав Тайну священства. Після закінчення в 1944 р. освіти о. Йосафат Романик перебував ще деякий час у Кристинополі, недовго працював у Адамполі на Холмщині. З 1947 р. навчався у Католицькому університеті в Любліні і завершив студії в 1952 р., після цього працював на західних землях Польщі.

Після смерті протоігумена о. Барабаша в 1965 році о. Йосафата Романика обрано протоігуменом, і він переїхав до Варшави. В 70-х рр. як протоігумен при монастирі оо. Василіян він запроваджує релігійно-національні лекції, які відвідує біля тридцяти молодих осіб. За підтримки о. Йосафата Романика п. Я. Полянський організував прекрасний молодіжний камерний хор, який співав і популяризував релігійні українські пісні на теренах Польщі та за її межами. У 1988 р., під час святкування

ювілею Хрещення Русі-України на міжнародному конкурсі релігійної пісні і музики цей хор здобув перше місце.

Більше, ніж двадцятирічна діяльність отця на становищі протоігумена була багатогранною і різноманітною. Українці в Польщі вдячні отцеві за допомогу у відродженні релігійного життя.

Від 1991 по 1994 рр. Отець Йосафат Романик перебував у Колобжегу, де за його ініціативою вірні відбудували українську церкву. Надзвичайно довго, майже півстоліття, Василіяни боролися за повернення в Перемишлі монастиря й церкви, яка була посвячена 7 квітня 1935 р. владикою Йосафатом Коциловським, ЧСВВ. Після проведення акції «Вісла» церква була конфіскована і тільки в 1996 р. її повернуто громаді з дощенту зруйнованими приміщеннями. Посвячення відновленого храму Співстраждання Пресвятої Богородиці та монастиря відбулося 13 травня 2000 р. в рік Великого ювілею 2000-ліття Різдва Христового. До цього монастиря в 1999 р, прибув отець Йосафат Романик, який став виховником і другим батьком для семінаристів.

За сприяння о. Йосафата Романика вийшов збірник «Добромильська реформа і відродження української церкви», куди ввійшли доповіді учасників Міжнародної наукової конференції, присвяченої 120-літтю Добромильської реформи Василіянського Чину святого Йосафата. Серед 28 доповідей однією з цікавих є доповідь отця Йосафата Романика: «Стан Чину Св. Василя Великого у другій половині XIX століття і його реформа».

Авторитетний священик-чернець, не зверта-

■ *Невтомний працівник*

ючи увагу на поважний вік, брав активну участь у житті українців Перемишля. Та слід відзначити, що якби о. Йосафат не робив нічого більше, а лише виголошував у церкві свої змістовні натхнені Богом проповіді, то вже тільки цим заслужив би собі вічну славу. Проповіді о. Йосафата Романика зворушували кожного християнина-українця і скріплювали побожність та пошану до нашої Церкви й народу. В них він відкривав красу віри і пов'язував її вдало з історією, літературою, мистецтвом, навчав поглиблювати знання про цінності життя і ними жити щоденно. Те, що вірні переживали під час проповідей о. Йосафата, неможливо висловити. Він відновлював і закріплював духовне єднання з Господом, віддаючи цій праці весь свій розум, талант і здібності.

14 січня 2007 р. Господь покликав свого вірного слугу по вічну нагороду. Нехай пам'ять про нього завжди надихає василіян наслідувати о. Йосафата у праці і служінні, а Всемилостивий Бог прийме його до Свого вічного Царства. Вічная пам'ять!

СПІВЧУВАЄМО

Редакція часопису «Місіонар» висловлює щире співчуття постійному дописувачу п. Володимиру Гіщинському з приводу тяжкої втрати — смерті дружини Віри Петрівни. Хай Добрий Бог забере її душу до вічної радості, де немає ні сліз, ні печалі, а п. Володимира і його родину обдарує мужністю, терпеливістю та взаємною любов'ю. Вічная їй пам'ять!

БЛАГОСЛОВЕННИЙ ЦВІТ СВЯТОСТІ

Уляна ТИМЧУК

Багато речей можна пізнати в порівнянні з іншими. Коли згадуєш слово *святий*, мимоволі хочеться продовжити: «Це той, хто робив великі подвиги, геройські вчинки, був яскравою особистістю і помер за Христа».

Звичайно, бували і такі святі, що прогриміли в історії своїм життям і смертю. Але бути святим — не означає бути помітним і особливим. Багато праведників були скромними і, на перший погляд, лише працювали і молилися... Але їх внутрішнє духовне життя було настільки чистим, активним у співпраці і спілкуванні з Богом, що вони удостоїлися називатися святими.

■ *Наталя ЯКИМЧУК*

Багато речей пізнається в порівнянні. Бачачи сучасний світ, де велика кількість людей живе у пристрастях, в любові до гріхів, до зла, розумієш, що жити сьогодні чесно, совісно, з Богом — це значить бути іншим, це значить робити подвиг і бути святим.

Прикладом цього є життя і смерть дівчини зі Львова Наталі Якимчук. Вона прожила ледве 20 років, прожила непомітно і тихо. Але це лише на перший погляд. Ті, хто знали Наталю ближче, згадують її як особливо скромну, старанну, відповідальну.

Наталя змалку була вихована в любові до Бога, до Церкви і молитви. Ця любов росла разом з дівчиною. Свідченням цього є саме життя Наталі, повне праці і служіння.

Наталя — єдина дочка в своїй сім'ї. Навчалася спочатку в школі, а потім — в Українській Академії Друкарства. І разом з тим — багато і плідно працювала духовно. Наталя була членкинею Товариств Святої Терені від Дитятка Ісуса та «Містичної Троянди», в хорі якого співала. Практику тримання під час Відправ процесії і фігурки Матері Божої започаткувала в с. Убині Кам'янко-Бузького району, де жила її бабуся. Там і до тепер молодь у білих накидках тримає фани і фігурку Матері Божої під час Богослужінь.

Особливою залишилася Наталя у спогадах знайомих. Вміла порадити, вислухати, підтримати, влучно покритикувати.

Наталя випромінювала спокій і мир. В усіх життєвих ситуаціях була такою. Найбільше дівчина любила Ісуса Христа і Пречисту Діву. Хотіла їм подобатися, дбала про своє духовне обличчя і прикрасила його чистотою, чесністю, жертовністю.

Раптова хвороба обірвала земне життя дівчини. На її похороні отець Михайло Лучків, ЧСВВ сказав, що «Наталя була тією особливою квіткою Божого Саду, яку Ісус взяв до Себе».

Тіло Наталі лежало в церкві Святого Андрія, а потім його похоронили на кладовищі в с. Убині біля Львова.

Скромність і стриманість прикрашали духовне життя Наталі. В кожну п'ятницю впродовж року вона не лише постила в їжі, але й не танцювала. Випускний вечір з нагоди закінчення школи припав на п'ятницю. Дівчата-однокласниці виглядали чудово: зачіски, сукні, макіяж... Лише Наталя була у звичайній блузці та спідниці. При врученні атестата ди-

ректор сказала Наталі: «Наталю, ти сьогодні найгарніша!». Ці слова були символічними, адже і справді Наталя дбала про красу, але незриму, духовну.

Наталя особливо любила Різдво. Ходила разом з друзями колядувати. Після Різдвяних свят дівчина з іншими членами Товариства Святої Терені взяла участь у виставі, присвяченій Святій Терезі, де Наталя зіграла роль мами святої.

Вже після вистави Наталя говорила про біль у горлі і кашель. Згодом, коли хвороба не відступала, дівчину поклали в лікарню. Стан її здоров'я був щоразу важчий.

Дізнавшись про хворобу подруги, дівчата з Товариства Святої Терені в цей день вже не тримали процесії, вони розійшлися по церквах Львова, щоб збирати гроші на лікування Наталі.

Але дівчина залишила наш світ. Після своєї смерті, коли приснилася одному зі своїх знайомих, вона була радісна, усміхнена, вся в білому і сказала: «Коли я лежала хвора, за мене молилося багато людей. Бог дав мені вибір: або залишитися жити на землі, або йти на Небо». Наталя вибрала Небо.

Дотепер члени Товариств Святої Терені від Дитятка Ісуса та «Містичної Троянди» в день смерті Наталі Якимчук, 18 лютого, ходять на її могилу, де виконують улюблену пісню дівчини «Засумована Марія». Багато людей моляться до Наталі у своїх потребах і Бог вислуховує їхні молитви.

Про життєвий шлях Наталі, її квітуче духовне життя, спогади друзів про неї незабаром можна буде дізнатися з книги «Благословенний цвіт», яка готується до друку.

Бог благословляє нашу землю людьми праведними і чесними. Отож, молімося до них, дізнаваймося про них та наслідуймо їх у своєму щоденному житті. Приклад Наталі Якимчук для сучасної людини — це заклик жити сьогодні з Христом, для Христа й у Христі.

І нехай Господь дасть нам ласки для цього!

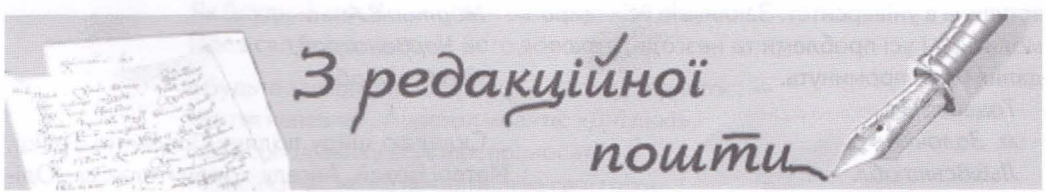

На сторінках часопису «Місіонар» висловлюю подяку Господу Богу, Пречистій Діві Марії, св. апостолу Юді-Тадею за отримані ласки і допомогу у важких обставинах життя. Усі мої прохання здійснилися.

Закликаю усіх віруючих звертатися до святого апостола Юди-Тадея у своїх потребах.

Надія Тишкевич
м. Южне, Одеська обл.

Прошу прийняти цей лист як подяку Отцю Небесному, Пресвятій Діві Марії, св. Йосифу, а також святим покровителям: св. Юді-Тадею, св. Анні за вислухані молитви. З їх допомогою моя внучка народилася здоровою і без вад.

Люба
м. Львів

На сторінках журналу хочу висловити подяку Господу Богу, Пречистій Діві Марії, св. апостолу Юді-Тадею за допомогу у важких обставинах життя та за отримані ласки. Сталося чудо! Мої молитви були вислухані і всі

мої прохання здійснилися.

Особлива подяка св. Юді-Тадею за допомогу й опіку. Закликаю всіх звертатися до нього у своїх потребах.

Гадач Марія
м. Львів

Висловлюю щиру подяку нашому Богу в Пресвятій Трійці, Господеві Ісусові Христові, Пречистій Діві Марії, св. Йосифові, св. Юді-Тадею, св. Антонію, бл. Миколаю Чарнецькому, св. Анні, св. Йосафату, бл. Йосафаті, св. Терезі, св. Бенедикту, св. Шарбелю і всім святим за швидке одужання.

Також висловлюю щиру подяку Господу нашому Ісусові Христу, Пречистій Діві Марії, св. Юді-Тадею у вирішенні побутової справи.

Гавриш Анна
м. Львів

На сторінках часопису «Місіонар» складаю велику щиру подяку нашому Небесному Отцю, Матері Божій, св. Юді-Тадею, всім святим за велику ласку. Завдяки їхньому милосердю я вступила в університет. Закликаю усіх щиро молитися і усі проблеми та незгоди, страждання і болі проминуть.

Тоцька Єва
м. Золочів,
Львівська обл.

Складаю щиру подяку св. Юді-Тадею. Цей святий дуже мені допомагає. До цього святого мене навчив молитися мій чоловік, що подарував мені книжечку про св. Юду-Тадея. Цей святий ревно опікується нашою сім'єю. Він допоміг мені успішно здати сесію, коли я доглядала за своєю маленькою дитиною.

Дякую тобі, святий Юдо-Тадею, за твою опіку наді мною і моєю родиною. Май нас усіх у своїй опіці і ласці. Св. Юдо-Тадею, уповаю на тебе!

Лотоцька Оксана, м. Радехів

Щиро дякую св. Юді-Тадею, що ніколи не залишає людей у безвихідних ситуаціях.

Так трапилося і зі мною. Св. Юда-Тадей допоміг мені знайти роботу. Виконую свою обітницю, написавши у ваш журнал подяку.

Вірте і св. Юда-Тадей ніколи не залишить вас без винагороди.

Ольга
м. Львів

Складаю щиру подяку милосердному нашому Богу за вислухані молитви та отримані ласки за посередництвом Матері Божої та св. Юди-Тадея

Василишина Катерина
с. Званівка,
Донецька обл.

Хочу скласти через часопис «Місіонар» подяку нашому Господеві Богу Ісусові Христові, Пречистій Діві Марії, св. отцю Миколаю, св. Юді-Тадею та всім святим за отримані ласки впродовж усього мого життя, а особливо за рік, що минув.

Мартинів Анна
м. Червоноград,
Львівська обл.

Складаю щиру подяку Пресвятій Трійці, Матері Божій, Ангелу-хоронителю, св. Юді-Тадею, св. Альфонсу Ліґуорі, св. Піо, св. Шарбелю і всім святим моїм покровителям за вислухані молитви про допомогу.

Орест Малиновський
м. Золочів

ВЕЛИКИЙ ПІСТ

о. Григорій ПОВОРОЗНИК

Великий піст — це час, котрий для роздумів людини Господь дав
Для того, щоб задуматись над грішною душею,
І Сам Спаситель приклад показав
Й на сорок днів для цього Він направився в пустелю.

Увесь цей час молився до небесного Отця,
Нічого в рот не бравши, не пив Він і не їв,
Готуючись до Місії Спасення за волею Творця
На кінець посту, як людина, зголоднів.

Аж тут лукавий, приступивши до Христа,
Почав спокушувать його трикратно.
«Одному Богу, — Він сказав, — належить служба та!»
І враз диявол відступив та Ангели служили безнастанно.

Всі ми у світі цьому службу несемо,
Такими сотворив нас Бог на образ Свій і на подобу.
Служити ближньому, так, як собі самому —
Кожного дня Всевишній нам дає таку нагоду.

Та не завжди людина виконує закон,
Порушуючи заповідь, грішить супроти Бога,
Як блудний син, покинувши батьківський дім,
Йде в світ гріха, такою є його дорога.є

«Будьте завжди на осторозі, — наказує Христос, —
Життя непевне». Апостол мовить: «Дні лихі».
Час несподіванки всім нам приносить,
Кожен із нас може покаятися за свої гріхи.

Задуматись, заглянути в своє нутро,
Свого сумління обрахунок всім як слід зробити,
Покаятись і навернутись, як колись святий Петро,
Щоб в чистоті і святості життя своє прожити.

Для цього нам дано Великий піст —
Це час святий, час для духовної обнови;
Очиститися від гріха, залишивши весь бруд,
Взяти свого хреста і знову рушити в дорогу.

Таку дорогу всім нам визначив Христос.
Вона важка, та з Богом ми пройти її всі зможем.
Піст і молитва — це як два крила,
Котрі людину зможуть занести у Царство Боже!

ГОСПОДНІЙ ПОКЛИК

Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Вже зранку до міста Бар йшли люди до святині на храмовий празник святої Анни. Біля входу до храму з обох сторін стояли, як тоді говорили, «секретні сотрудники». Вони своїм суворим поглядом пильно спроваджували кожного, хто йшов молитися Богові. Та насамперед дітей тут же завертали додому. «Нельзя вам ходити сюди, ваше місце у школі», — говорили вчителі навіть дітям, які ще не вчилися у школі.

До храму легкою ходою підійшла вагітна жінка, а поруч з нею дівчинка.

— Хоч мене пропустіть з дівчинкою. Бачите, що я ..., — дивлячись на дівчинку, вона немов випрошувала у них дозволу пропустити свою племінницю.

— І вам ще хочеться із села сюди йти? Що тут доброго дають? — здивовано запитувала молода вчителька, а потім додала:

— Та у вас біля хати ввечері буде прекрасне кіно. Що тут цікавого? Не розумію. До клубу ходіть, а не до церкви.

■ *Марія водила до храму свого Павлуся*

Марія промовчала на запитання і швидко з малою пройшла крізь ворота. Ось вона вже між людьми. Почалася Служба Божа. Біля сповідальниці стояла велика черга. Марія зайняла чергу і заодно уважно вислуховувала кожне слово Служби Божої. Священик після Євангелії почав говорити проповідь.

— Святі праведні Йоаким і Анна не мали дітей, але вони не переставали молитися за отримання ласки Божої. Анна, а також Йоаким, пообіцяли Богові, що віддадуть дитину у святий храм, як тільки вона у них народиться.

Ці слова дуже запали в душу Марії. Сповідалася вона перед самим Святим Причастям, а в кінці Служби Божої щиро молилась перед образом святої Анни. Звернула свої очі на неї і на ди тинку-Богоматір, яка на колінах своєї матері читала псалтир, вимовляючи виразно своїм дитячим голосом кожне слово. Так, принаймні, здавалося майбутній матері.

— О Свята Анно, ти дала обітницю, що пожертвуєш Богові свою дитинку, яка народиться. І від цієї обітниці не відійшла. О, як би я хотіла, щоб і моя дитина посвятилася Богові. Сьогодні, в час безбожного атеїзму, потрібно так багато священиків, монахів і монахинь! Тож молись, свята Анно, щоб дитя, яке я ношу під серцем, посвятилося Богові. Це найбільше моє бажання, прошу тебе, свята Анно!

Марія виходила із храму з полегшенням. Її душу охопила радість і надія, що Бог вислухав її палке прохання. Біля воріт вже не було перевіряючих непроханих гостей і вона взяла за руку свою дівчинку-небогу й подалася разом з нею до свого села.

Минув час, Марія вже водила до святого храму свого хлопчика — Павлуся. І завжди з ним були прикрощі. Марія любила стояти позаду, а Павлусь тягнув свою маму наперед. Він дуже пильно поглядав на священика і спостерігав за кожним рухом. Були випадки, коли священик благословив людей, то Павлусь теж піднімав руку вгору і це викликало посмішки у присутніх людей.

Одного разу мама не взяла його з собою на

Службу Божу. Павлусь був дуже роздратований і, коли прийшла наступна неділя, він вже довго чекав маму надворі і радісно йшов чотири кілометри до святого храму. Отець Броніслав запросив його до служіння. Це була неабияка радість. Хоч йому ще не було й семи років, та він вже вважав себе дорослим. А прийшовши додому, хотів в усьому наслідувати священика. Часто піднімав руки вгору, до всіх промовляючи: «Господь з вами!» Мати, думаючи, що це гріх проти другої Божої заповіді, забороняла йому це повторювати. А Павлусь, коли нікого не було в хаті, піднесе руки вгору і співає «Отче наш». Мати водночас і раділа, і тривожилась, лише в молитві знаходила собі розраду, бо навіть родичі і сусіди дорікали їй.

Павлусь відсвяткував з батьками дванадцяту річницю свого народження. В честь такого ювілею у своїй кімнаті він зробив престіл з вівтарем, де вже постійно молився. На престолі стояв хрест, свічки і образ Матері Божої Неустанної Помочі, а на Богослуження до храму він ходив вже самостійно і прислуговував своєму отцю-пароху.

Саме в цей час Павлусь зазнав найбільших переслідувань у школі за свою віру як від вчителів, так і від своїх товаришів-учнів. Кінець вісімдесятих років минулого століття відзначався чи не найбільшими переслідуваннями, особливо молодих віруючих людей.

■ ...маленький Павлусь

Про Павлуся знали добре, що він прислуговує в церкві біля отця Броніслава, що вдома у нього стоїть маленький престіл, що він ніколи не опускає молитви.

Коли вчитель чи то фізики, чи математики викликав його до дошки на уроці, то вигадував такі запитання, на які не так легко було відповісти, а потім, іронічно сміючись, говорив:

— Молитися вмієш, до церкви ходиш, а уроки не вчиш, сідай — двійка.

Та найбільше йому дорікала директор школи.

— Скільки можна це терпіти? Ми йому говоримо своє, а він не слухається і ще притягує до себе інших хлопців. З райвно постійно дзвонять про недоліки у нашому вихованні. Прошу прийняти всі відповідні заходи для його перевиховання,— говорила вона перед вчительським колективом.

Застосовувалися різні способи цькування — від заниження оцінок до побиття. Били учні, його однолітки, а Павлусь про це вдома не говорив ні слова. Одного разу мати побачила, як з його вуха текла кров.

— А це що таке? — стривожено запитала вона.

Хлопець не міг затаїти і відповів:

— Хлопці мене..., щоб більше я не ходив на Богослужіння.

Мати з хлопчиком змушені були звернутися в лікарню, де Павлусеві призначили лікування, але справу про побиття не відкривали, а ще пригрозили матері за те, що її син бунтівник. Мати змирилась з цим, хоч Павлусь отримав пошкодження слуху на ціле життя.

Іншого разу, йдучи зі школи, учні біля скирти соломи запхали Павлуся в нору, яку собі вирили собаки і, зв'язаного, залишили, притрусивши нору соломою.

— Нехай знає, як молитися, — сміялися хлопці, не розуміючи, що чинять.

Павлусь виліз із нори, розв'язав руки і мов-

чки пішов додому, клякнув перед своїм престолом і зі сльозами щиро молився.

Про це все дізнався о. Броніслав. Він попросив матір і Павлуся молитися за всіх, хто завдає йому кривди.

— Тільки прошу вас, моліться за їх навернення. В скорому часі все переміниться.

А о. Степан Сошка, який приїхав в гості до Бару, погладив хлопця по голові, кажучи:

— Ти щасливий, Павле, що вже можеш терпіти за віру. Тобі Бог готує щось дуже добре.

І дійсно, в скорому часі все змінилося. Павлусь перевівся до середньої школи у село Войнашівка, де був директором школи єврей Михайло Львович. До Павлуся він ставився з великою повагою і дав йому всі можливості для навчання.

Зранку Павло йшов до школи на уроки, а ввечері відвідував Богослужіння, в яких брав активну участь.

Одного разу з Польщі приїхали отці Облати Непорочної Марії. Вони зацікавилися Павлом, поговорили з ним і запропонували після закінчення середньої школи вступити до їхнього Згромадження, а наразі пообіцяли молитися за нього.

Після успішного закінчення середньої школи Павло вступив до монашого Згромадження. Проявивши великі здібності у навчанні, закінчив семінарію свого Згромадження і попросив, щоб свячення відбулося у Барі.

На свячення до храму прийшло багато людей. На Службі Божій були й ті хлопці, які в школі збиткувалися над Павлом. Тепер вони навернулися до Бога і разом з усіма відвідували Богослужіння. Та найбільшим дивом стало те, що вчителька, яка завжди дорікала Павлові за його побожність, тепер практикувала справжнє християнське життя і не могла натішитися, що її вихованець став священиком-місіонером.

Отець Павло, закінчивши ще богословські студії у Римі, повернувся в Україну як місіонер.

■ *На свята ми разом*

До Бару приїжджає як бажаний гість і, коли його запитують, з якого часу він відчув покликання, то з усмішкою відповідає:

— Моє покликання почалось ще в лоні моєї матері. Це вона, моя добра мати, вимолювала в Бога для мене покликання, і я їй дякую за це. Покликання до священства, чи до монашого стану саме по собі не приходить. Його треба випросити і заслужити.

Будучи на реколекціях, на місіях, отець Павло завжди закликає матерів молитися за духовне покликання своїх дітей, наводячи приклад своєї доброї матері.

— Життя — це нива, на яку кличе Господь женців. Тільки з великої любові до Бога можна посвятити себе Йому і віддати своє серце, радість, працю, терпіння, свою волю і навіть почуття. А без матері, батька тут обійтись неможливо. Тому моліться, батьки, найперше за покликання своїх дітей, — завжди говорить о. Павло Вишковський, ОМІ.

МОЛИТИСЯ, ЩОБ БУТИ ТАКИМ, ЯК ХРИСТОС

Переклад з польської Соломії КОРНИЧ
З книжки «День за днем. Недільне свято. Роздумування для молоді»

Альбіно Лучані, вже як папа Іван-Павло I, розповідав таку історію-притчу:

«До раю щоденно надходить велика-превелика кількість листів. Надходять з кожного куточка світу, написані всіма мовами і завжди містять якісь прохання.

Ангели їх сортують, скеровуючи до адресатів. Звичайно, найбільше отримує їх Діва Марія — з нею змагаються Святий Антоній і святий Юда-Тадей — опікун у безнадійних справах.

Котрогось дня, аналізуючи прохання, що були в листах, ангели були дуже здивовані, коли довідалися, з якими проханнями люди звертаються до Цариці Небес. Це було для них превелике розчарування. Усі листи містили прохання, пов'язані з земним життям.

— Свята Матінко, поверни мені здоров'я... Зціли мого синочка... Вчини, аби знайшов працю... Поможи мені здати екзамени... Поможи мені знайти чоловіка...

— Усі святі, врятуйте нас від хвороб, голоду, війни...

Читаючи цю безконечну літанію людських прохань, втомлені ангели вигукнули зрештою:

— Чи це можливо, що люди мають лише уста, шлунки, кишені і портфелі? Здається, що зовсім не мають душі!

Потім перестали вже дивуватися та віднесли листи їх адресатам. Діва Марія читала їх усіх по черзі, завжди дуже уважно, після чого, сповнена материнської турботи про людей, веліла ангелам надавати негайну допомогу.

Нарешті прочитала останній короткий лист, що містив просту молитву:

«Діво Пресвята, молю Тебе про єдине: вчини, щоб з дня на день я ставав щораз більше подібним до Твого Сина Ісуса Христа!»

Втішена Діва Марія промовила до ангелів, що служили Їй:

— Нарешті!... Ту справу залагоджу сама!»

КАПЕЛЮХ З МАКАМИ

Олександра ГУРГУЛА - ЩУРАТ
Зі збірки оповідань «Оленчина мрія», Львів, 1994

Янка, дочка власника молочарні, що в партері будинку, мала новий капелюх. Вона прийшла на церковне подвір'я, де звичайно бавились діти з цілого будинку, з гордо піднятою головою, мовляв: дивіться, який у мене капелюх! А капелюх Янки таки справді захопив усіх дівчаток. Це була солом'яна «будка», підшита рожевим, а по боках були червоні вишні і китиці стяжок, що зав'язувались під бородою. Оленка від цього капелюха очей не могла відірвати. Як же в тій хвилі не любила вона свого, з рижової соломки, капелюха, з піднесеними навкруги крисами, обведеними гранатовою рипсовою стрічкою, і з такою ж гумкою під шию, щоб не впав з голови. Дарма, що сестри твердили їй, що саме такий капелюх пасує такій дівчинці, як Оленка, що він дуже елегантний, що куплений у першокласному магазині Антонія Кафки, а будка з вишнями — дешева тандита, яку продають у всіх магазинчиках на ринку... Хай собі сестри говорять, що хочуть. Вона, Оленка, пропадає саме за таким капелюхом з вишнями, квітками, стяжками... «Як виросту, — говорила собі подумки, — обов'язково куплю собі такий капелюх, як має Янка».

■ *Перебирання Оленка дуже любила*

Оленка мала звичку постановляти виконати свої бажання тоді, як виросте. Якось двом старшим сестрам купили чудову тоненьку кремову вовну на «парадні» сукні. Кравчиня викроїла так, що стало ще й на суконку для Оленки. Забракувало лишень шовку і френзлів на пояс... Оленці було трохи прикро — дуже любила все блискуче, яскраве, — але вона тут же потішила себе: як виросту, куплю багато блискучого шовку, щоб був широкий пояс з кокардою, а френзлі сягатимуть аж поза коліна!

Оленка була трохи лакомою. Любила під'їдати з пательні запражку, а за це її сварили. «Як виросту, усмажу собі цілу пательню запражки і всю з'їм!» — думала собі.

Одного разу на вечерю були присмажені вареники з квасним молоком. Оленка добряче набігалася на подвір'ї і зголодніла. Скоренько з'їла свою порцію, а попросити ще трішки не мала відваги, бо запізнилась на вечерю. І знову вирішила: як виросту, зварю і присмажу цілий баняк вареників і всі з'їм із цілою літрою квасного молока! Отож і тепер, як тільки постановила, як виросте, купити такий капелюх, як має Янка, — одразу заспокоїлась і почала весело бавитись з дівчатками. Янка з ними не бавилася. Ходила, як пава, і дуже вже пишалася своїм капелюхом. «Чому вона така горда? — думала Оленка. — Адже гордість — це гріх! От було б добре якось переконати Янку, що дуже не гарно бути гордою...»

Минали дні. Дівчатка на подвір'ї потрохи звикли до Янчиного капелюха. А Янка не могла змиритися, що вже не робить на подруг такого враження, і трохи сторонилася від товариства.

Одного дня прийшла до Оленки додому сусідка — дочка пароха пані Ольга — з великим, як решето, капелюхом у руках. Капелюх був цілий із рюшок з шовкової гази, оздоблений маками. Він був гарний, але вийшов з моди — такого вже не носили. От пані Ольга і принесла його Оленці для забави. Оленка втішилася таким подарунком, одягнула капелюх на голову і закружляла від радості, закрутилася навколо себе, як дзиґа. Відразу вирішила перебратися «за паню». Таке перебирання за дорослу Оленка дуже любила. Для цього в неї було все необхідне: стару нижню мамину спідницю «гальку» — з двома фальбанами внизу одягала «догори ногами» і перев'язувала під пахами мотузкою. Фальбани творили наче пелеринку, а низ був вузький і «дуже модний». У панчохи впихала дитячі кубики і, таким чином, отримувала «високі обцаси». В руку брала стару торбинку, з якою колись сестри ходили на забаву, і, так перебрана за «дорослу паню», повагом походжала по хаті, всім кланялась легким кивком голови, ніби десь на прогулянці у парку.

Зі школи прийшла сестра Наталка. Вона побачила «дорослу паню» в новому капелюсі. «Ти звідки його маєш?» — запитала. Оленка відповіла, що пані Ольга подарувала їй капелюх для забави. «Дай, погляну на нього зблизька», — попросила Наталка. Оленка неохоче зняла капелюх і подала сестрі. А Наталка, коли вже візьме що-небудь у руки, то таку цяцю з цього зробить, що лиш дивись і дивуйсь. Ось і тепер: одягла капелюх на голову, покрутилася перед дзеркалом туди-сюди, щось поміркувала і сказала Оленці: «Гарна штука. Я тобі зроблю з нього капелюх до ношення. Хочеш?» Теж питання! Мати капелюх з чудовими червоними маками — це щось таке, що перевищує всі насміливіші сподівання!

Після обіду Наталка взялася до роботи. Скрутила широкий каркас капелюха, із широких крис зробила «будку» — при вухах криси

■ *Оленка одягнула капелюх на голову...*

прилягали до лиця, а вище відвертались і утворювали над чолом круглий дашок. На відворотах квітли по два маки з кожної сторони, а ціла головка теж червоніла маками. Це був диво-капелюх, всім капелюхам капелюх! Оленка підстрибнула від радості і розцілувала сестру. Такого чудового капелюха вона ще ніколи не бачила!

Домашні теж похвалили обнову. Всі дивувалися спритності Наталки та її доброму смаку. Оленку в цьому капелюшку назвали польовою русалочкою...

Оленка не хотіла розлучатися з новим капелюхом, все заглядала в дзеркало, яка вона у ньому гарна! Їй уже закрадалася у голову солодка думка, як то вона завтра «покладе на лопатки» Янку з її вишнями. Адже її капелюх у сто разів кращий, ніж у Янки! Тепер вона, Оленка, гордовито походжатиме між дівчатками і ще подумає, бавитися з ними, чи ні! Але Оленка вчасно схаменулася: що це я? Хотіла відучити від гордості Янку, а сама? Та я ж ще гірша від неї! Ні! Не буду гордою! Та й гордитися нема чим: капелюх принесла пані Оля, переробила його для мене Наталка. А я? Що він мені личить? Та в такому капелюсі будь-хто виглядатиме принцесою! Але можливо, що саме завдяки йому Янка позбудеться своєї гордості.

Оленка не могла дочекатися ранку, щоб уже опинитися на подвір'ї. Пішла скоренько спати, щоб швидко минув час.

Ранок випав напрочуд погідний, було соняч-

но і тепло. Оленка змовила вранішню молитву, швиденька з'їла сніданок і побігла на подвір'я. Гарна погода звабила на свіже повітря не лише Оленку. Майже всі діти були в зборі. Побачивши Оленку в капелюсі з маками, дівчатка остовпіли. Вони мовчки захоплено дивились на чудо на Оленчиній голові. Янка, як звичайно, стояла трохи осторонь. Вона наче зменшилась, принишкла і якось ніяково гляділа на подругу. Оленка зрозуміла, що її капелюх зіграв своєю роль — гордість у Янки зникла, мов не бувало. І раптом Оленці стало жаль подруги. Вона підійшла до Янки і привітно сказала: «Знаєш, а Петро, син паламаря, сказав, що сьогодні його батько поведе нас на перший балкон вежі. Ходімо, почекаємо на нього у церковному городчику!» Оленка подала Янці руку і дівчатка приєдналися до гурту дітей. За хвилинку всі сиділи на кам'яній лавочці в городчику і, чекаючи на захоплюючу екскурсію на вежу, говорили про щось веселе і сміялися. А гордість і заздрість, які хотіли порізнити дітей, злі та засоромлені щезли з їхнього гурту.

ДЗЕРКАЛЬЦЯ ДУШІ

бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

1. Лагідне слово сильніше від крику.
2. Темна голова — мати темних суджень.
3. Якщо б кожен тут ішов по Творцевих слідах, то важлива зустріч зустрічей відбулась би.
4. Чиста душа не скупа на ніжні усмішки.
5. Постійне заперечення трансцендентного Абсолюту — невиправдане заплющення очей на вищий світ, слабим відблиском якого є цей.
6. Бог радо народиться в нас, коли ми радо народимось для Нього.
7. Автентична віра християн — живильний сік для їхнього дерева життя.
8. Перейти життєві гори легше з факелом покори.
9. Щоб навчитись добре говорити про Бога, треба найперше навчитися добре говорити до Нього.
10. Розсудлива цілеспрямованість кладе не раз швидко край затяжному довгому блуканню.
11. На фоні соціального простору кожен себе малює неначе двома пензлями: сукупністю слів та вчинків.
12. Гордість і покора в багатьох особах то сходяться, то розходяться, і рідко коли довший час не бачаться.
13. Якщо плекатимемо в собі світлі Спасителеві думки, тоді інші плекатимуть добрі думки про нас.
14. Голос правди все-таки гучніший за голос неправди, хоч часом здається, що його не чують.
15. Успіх легко будить заздрість, а от їй його розбудити — важко.

■ *Чиста душа не скупа на ніжні усмішки*

ЗІ ЗБІРОЧКИ «СВІЧЕЧКА»
ДІАЛОГ З ВІТЧИЗНОЮ

*Олесь СТЕПАНЕНКО (*9.11.1984 +29.12.2004)*
Юний поет з м. Дергачі на Харківщині.
29 грудня 2004 р. Олесь трагічно загинув під колесами потяга.

Поет:
Рідна, багатостраждальна
Мати-Україно!
Чим ти Бога прогнівила,
Чом тебе покинув?
Чом твої непевні діти
Тебе проклинають?
Чом у рідному, своєму
Радості не мають?
Чом твої святі герої
Й солов'їна мова,
Їм неначе кістка в горлі,
Як в зерні полова?

Вітчизна:
Що їм Вітчизни честь і слава,
І мови рідної краса?
Для них гербом і стягом стала
Руськоязична ковбаса.

1995 р.

ЩО СНИТЬСЯ ДИТИНІ

А. Ф. Панів
Світ дитини (1930р.)

В небі сяють зорі ясні,
Місяць глянув до вікон,
В люлі спить мале прекрасне,
Спить — і бачить дивний сон.

Бачить янголят небесних,
Як завели хоровід,
Чує співи їх чудесні,
Що ідуть під небозвід:

— Спи, дитино, спи, пташатко,
Ти невинне, ти ніжне —
Ми піснями, небожатко,
Заколишемо тебе.

— Спи, дитятко! Завтра вранці,
Як засяє новий день,
Прийдуть соняшні посланці,
Здують сон з твоїх очей.

— Спи, дитино, спи щасливо,
Ми вже мусим поспішать;
Нам ще треба — живо-живо —
Другі діти присиплять...

В небі сяють зорі ясні,
Місяць глянув до вікон,
В люлі спить дитятко красне,
Усміхається крізь сон...

Відповіді на кросворд, вміщений в МІСІОНАРІ за грудень 2006 р.:

По горизонталі: 5.Бонавентура. 8.Синай. 9.Йосиф. 10.Курія. 13.Скуфія. 14.Колесо. 18.Давид. 20.Кивот. 21.«Кредо». 22.Чудотворець.

По вертикалі: 1.Роман. 2.Авакум. 3.Андрій. 4.Ореол. 6.Кишакевич. 7.Милосердя. 11.Ніч. 12.Бог. 15.Лакота. 16. Дискос. 17.Розум. 19.Праця.

Відповіді на РІЗДВЯНИЙ КРОСВОРД, вміщений в МІСІОНАРІ за січень 2007 р.:

По горизонталі: 8.Дзвін. 9.Чоловік. 10.Тайна. 11.Цар. 12.Мед. 15.Бог. 16.Пан. 17.Мир. 18.Віл. 21.Люд. 24.Піч. 28.Голос. 29.Молитва. 30.Нічка.

По вертикалі: 1.Узвар. 2.Рік. 3.Зоря. 4.Сон. 5.Сіно. 6.Дар. 7.Ангел. 13.Йосиф. 14.Марія. 19.Любов. 20.Зірка. 22.Ірод. 23.Діва. 25.Хор. 26.Син. 27.Ніч.

«ТІЛЬКИ ЧОТИРИ ЛІТЕРИ»

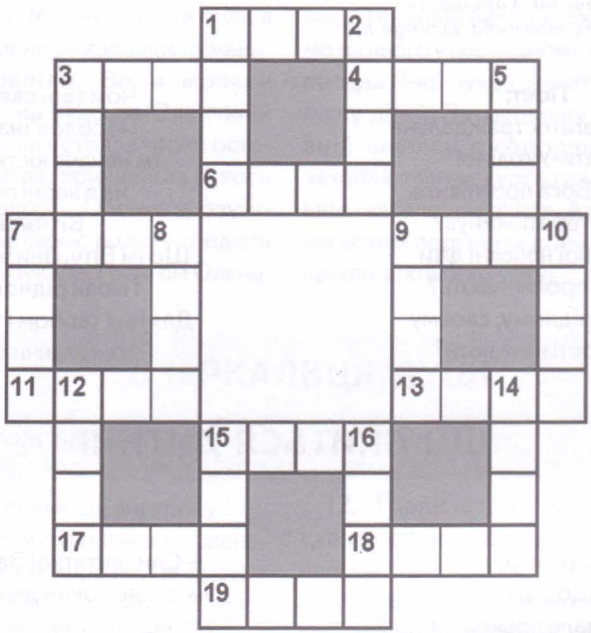

По горизонталі: 1. Назва суспільно-релігійної газети. 3. Місто в Німеччині, де розташований монастир св. Симона. 4. «Прощай Назарете, і ти, світла хато, — дорога неблизька, сувора, німа, ... палестинська вітрами багата, під серцем Марії дитина дріма» (Із вірша о. Василя Мендруня, ЧСВВ). 6. Вокальний твір для одного голосу, що входить як складова частина до опери, ораторії. 7. Жінка патріарха Авраама. 9. «Ніщо так не поширює славу про людину, як блиск чесноти, хоч би вона старалася всіма силами її укривати» — святий ... Золотоустий. 11. Великий дворічний або багаторічний бур'ян родини складноцвітих. 13. Відоме місто в Автономній Республіці Крим. 15. Найбільший грецький острів у Середземному морі. 17. Греко-католицький священик на Закарпатті, професор і ректор Духовної семінарії в Ужгороді, помер на засланні в Караганді. 18. Порушення законів Божих. 19. Один із дванадцяти малих пророків, чудом врятувався від риби, яка його проковтнула під час подорожі до Ніневії.

По вертикалі: 1. Щипковий музичний інструмент. 2. Частина світу. 3. Один із апостолів, якого прозвали «близнюк». 5. Мати Пресвятої Богородиці. 7. Край ліса у долині ... в садах цвіте, там в церковці, у святині Ісус забутий жде (Із пісні «Край ліса у долині»). 8. Низький жіночий або дитячий голос. 9. Один з чотирьох великих пророків, син Амоса, написав пророчу книгу. 10. Окремий звук певної висоти у музиці, співі. 12. Композитор, василіянин, автор пісень: «Під хрест твій стаю», «Ісусе милий», «Вихваляйте гори, доли». 14. Автор книг «Життя святих». 15. «Хто на землю сходить з неба, йде по світу, в кожний ... ? То святий наш Миколай». 16. Почуття глибокого жалю, важкий настрій, переживання, спричинені якимсь горем, невдачею.

Підготувала Леся ШТИКАЛО, м. Львів

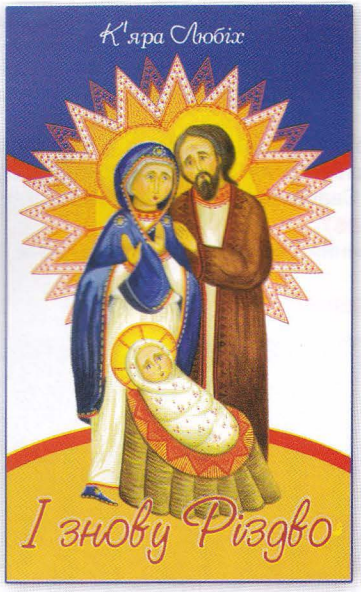

К'яра Любіх "І знову Різдво" — Львів: Місіонер, 2006.

Нова книга К'яри Любіх ставить перед читачем, здавалося б, таке просте питання —чим усе-таки є Різдво? Чи не згубилася його Таїна? Чому Різдво не старіє? І чи може бути Різдво щодня? Що значить "готуватися до Різдва?.." Мистецтво слова і мистецтво графічного оформлення, довершуючи одне одного, роблять цю книгу чудовим надбанням для кожного.

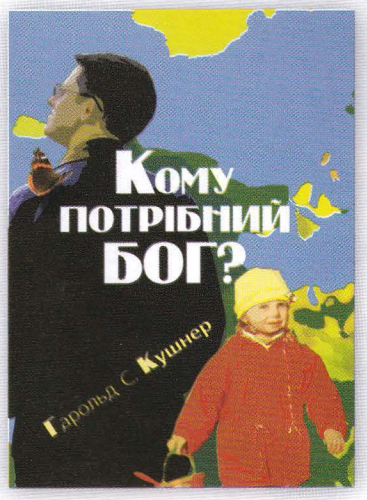

Гарольд С. Кушнер "Кому потрібний Бог?" — Львів: Місіонер, 2006.

"Кому потрібний Бог?" — популярний у США та багатьох європейських країнах бестселер американського рабина-теолога Гарольда С. Кушнера. Це одна з багатьох його книг про взаємини між Богом і людиною, про ставлення до інших людей і до себе самого. Автор аналізує, на чому ми будуємо своє життя, — і дає конкретні поради, постійно звертаючись до тексту Біблії. При цьому Гарольд С. Кушнер — тонкий знавець психології та людської душі, мудрий і спостережливий проповідник — говорить про радість і страждання не абстрактно, він намагається допомогти у реальних життєвих ситуаціях.

Це книга про сенс людського існування, про те, яку величезну перевагу дають людині віра в Бога, релігія, скарби Божого слова. Вона адресована всім тим, хто намагається протистояти життєвим труднощам; усім, хто втрачає і знаходить; кожному, хто у хвилини найбільшої радості та в години найтяжчих випробувань не забуває про Бога і не перестає вірити в Нього.

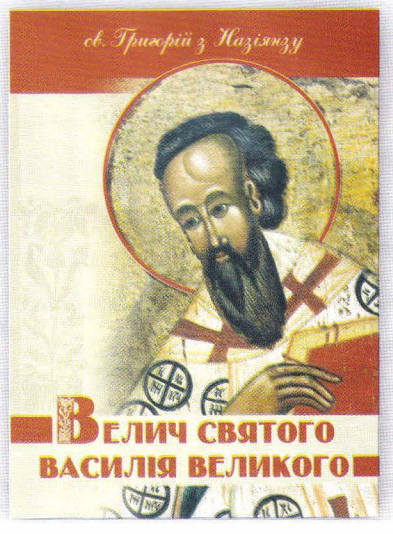

Св. Григорій з Назіянзу "Велич святого Василія Великого" — Львів: Місіонер, 2006.

Немало книг написано про св. Василія Великого. Але ця — особлива. Цінність її в тому, що написав її великий друг св. Василія — св. Григорій з Назіянзу, себто це книга святого про святого. Окрім життєпису та надгробного слова на честь Василія Великого, книга містить листи св. Григорія до св. Василія, промови та епітафії, що свідчать про неабиякий літературний хист цього великого святого.

Сказане слово повинно бути почутим!

Слова Богослужіння, проповіді, звернені до вірних, повинні відлунювати у їхніх серцях. Пропонуємо встановлення найсучаснішого якісного обладнання для озвучення храмів, залів та інших приміщень.Підприємство спеціалізується на озвученні храмів, які мають поважні акустичні проблеми *(відлуння у храмі, помноження, невиразність звуку, тощо)*. Після встановлення апаратури кожне слово стане виразно чутним у будь-якому місці храму!

Встановлювані голосники професійні, широкого спектру дії, далекоосяжні; зовнішній вигляд підлаштовується під загальний інтер'єр храму *(в золотому, срібному та чорномармуровому обрамленні)*. Ваш храм набагато ефективніше служитиме проповіді Святого Євангелія та спасінню безсмертних душ!

Телефон для контактів: +38-067-711-12-15

Також обслуговуємо відпустові Богослужіння та святкування, концерти, забезпечуючи монтаж та обслуговування сцени, освітлення та озвучення.

Телефон для контактів: +38-050-371-21-00